

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของวุฒิสภา

อ.พ. ๑๗/๒๕๖๘

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการรงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิง เบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้จัดทำในรูปแบบเอกสารที่จัดพิมพ์เป็นเล่ม และในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อท่านต้องการอ่านเอกสารที่แนบมาพร้อมกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์นี้ ขอความกรุณาเข้าไปที่ลิงก์ หรือ URL ที่ปรากฏด้านล่างของเอกสารนั้น ๆ เพื่ออ่านเอกสาร

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๖๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางปณิดา สท้านไตรภพ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ขาดบุษย์จารุ	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวนภพร ชวรงค์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางรัตติกายุต นวลสุข	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายสมผล อังศุวัฒนากุล	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๒๙, ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๙๐
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

ส่วนที่ ๑ สารสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑

- ภาพอินโฟกราฟิกสรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๖

๒. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๗

๓. ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญา

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๓๓

[Podcast](#)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๑ -

๒. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต

ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๑๖ -

๓. ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- บทความ เรื่อง แนวทางป้องกันการคุกคามทางเพศผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ .... - ๒๑ -

๔. บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔.๑ นางสาวกมล หนูอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน ..... - ๒๖ -

[วิดีโอ/คลิปบทสัมภาษณ์](#)

๔.๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรณกร บัญมี อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ..... - ๓๐ -

[วิดีโอ/คลิปบทสัมภาษณ์](#)

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๘๕๖ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา..... (๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ..... (๓)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๙)
- : รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)..... (๑๔)
- : รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นางสาวภคมน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)..... (๔๘)
- : ประมวลกฎหมายอาญา..... (๗๗)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. สาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ ข้อ ๕๕ (๒) และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม^๑ คือ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นางสาวกมลน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ (ในขณะที่ยื่นร่างพระราชบัญญัตินี้) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับพร้อมกันไป และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของนายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ ข้อ ๕๕ (๒) และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง”

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีหลักการและเหตุผล^๒ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))
- (๒) ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานอนาจาร (ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑
- (๓) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ และ ๒๘๔/๒)

เหตุผล

เนื่องในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกวัย ทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีเนื้อหารวมจำนวน ๙ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับ

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

^๒ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ได้มีข้อสังเกตเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม “หลักการและเหตุผล” ของร่างพระราชบัญญัตินี้ และสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗ ประกอบข้อ ๑๐๕ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งหลักการและเหตุผลที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาเพื่อวุฒิสภาพิจารณาด้วย โปรดดูเอกสารฉบับนี้ หน้า ๓๐ และหน้า ๓๑ และภาคผนวกหน้า (๕)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา”

แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้วัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้วัยวะอื่นของผู้กระทำหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น หรือการให้ผู้อื่นกระทำกับผู้กระทำในลักษณะเดียวกัน แต่การให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวนี้ไม่รวมถึงกรณีที่ผู้อื่นใช้อวัยวะอื่นหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้กระทำ ทั้งนี้ อวัยวะเพศให้หมายความรวมถึงอวัยวะเพศจากการผ่าตัด (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))

๓. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ”

เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” หมายความว่า กระทำโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอาการปฏิกิริยาหรือท่าทาง การติดต่อสื่อสาร การเฝ้าดู การติดตามรังควาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ รวมถึงกระทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ต่อผู้อื่น อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เดือดร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับความไม่ปลอดภัยในทางเพศ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑ (๑๙))

๔. ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี

ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี (ร่างมาตรา ๕ ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

๕. ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี และเด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปี

ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี และเด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปี (ร่างมาตรา ๖ ยกเลิกมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศที่กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้

แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศที่กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี โดยกำหนดให้ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(๒) มาตรา ๒๗๘ ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลตั้งระบู่ไว้ในมาตรา ๒๘๕ ได้แก่ บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ ผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในการอนุบาล หรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด และมาตรา ๒๘๕/๒ ได้แก่ บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง

อันเนื่องมาจากเป็นผู้ทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนเจ็บป่วย คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ

(ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

๗. กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศและกำหนดเหตุการณ์ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น

กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจารต้องรับโทษทางอาญา โดยกำหนดเหตุการณ์ อาทิ กรณีเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องหรือกระทำซ้ำมากกว่า ๑ ครั้งและเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ที่เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน ต่อหน้าธารกำนัล หรือในระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ความผิดที่กล่าวมานั้น เป็นความผิดอันยอมความได้

นอกจากนี้ ได้กำหนดเหตุการณ์กรณีเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น

ทั้งนี้ หากการกระทำความผิดดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด เป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ย่อมเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น

ในคดีคุกคามทางเพศ ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามข้อเสนอของพนักงานอัยการ โจทก์ ผู้เสียหาย หรือเจ้าพนักงาน ว่าจำเลยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะคุกคามทางเพศหรือรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติของผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าศาลจะลงโทษจำเลยหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจสั่งห้ามจำเลยนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกิน ๒ ปี หากจำเลยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลดังกล่าว ต้องรับโทษทางอาญา (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ มาตรา ๒๘๔/๒ และมาตรา ๒๘๔/๓)

๘. กำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยในการคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดฐานคุกคามทางเพศจากการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้

กำหนดให้ในการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสาม (การคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคหนึ่ง หรือถ้าการคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นโดยกระทำอย่างต่อเนื่องหรือกระทำซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้งและเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสอง เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน ต่อหน้าธารกำนัล หรือในระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ต้องรับโทษทางอาญา) ที่เป็นการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ หากได้ความตามทางไต่สวนของศาลตามคำร้องของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานแล้ว เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้นำเข้าข้อมูลนั้นระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และหากจำเป็นศาลอาจสั่งให้ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรืออาจสั่งให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบภายใน ๑๕ วัน

ทั้งนี้ หากผู้นำเข้าข้อมูล ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่ง
ของศาลดังกล่าวต้องรับโทษทางอาญา”

(ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๔)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดลหุโทษฐานกระทำได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ

แก้ไขเพิ่มเติมความผิดลหุโทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่น
อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้น
ได้กระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัลให้มีความเหมาะสม (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้อวัยวะอื่นของผู้กระทำหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น หรือการให้ผู้อื่นกระทำการกับผู้กระทำในลักษณะเดียวกัน แต่การให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวนั้นไม่รวมถึงกรณีที่ผู้อื่นใช้อวัยวะอื่นหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้กระทำ ทั้งนี้ อวัยวะเพศให้หมายความรวมถึงอวัยวะเพศจากการผ่าตัด
(ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))

๒. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” หมายความว่า กระทำโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงท่าทีหรือท่าทางการติดต่อสื่อสาร การเฝ้าดู การติดตามรังควาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ รวมถึงกระทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ต่อผู้อื่น อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ โดยประการที่น่าจะ使人อื่นนั้น เตือนร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับความไม่ปลอดภัยในทางเพศ
(ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๑ (๑๙))

๓. ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี
(ร่างมาตรา ๕ ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

๔. ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี และเด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปี
(ร่างมาตรา ๖ ยกเลิกมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศที่กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี โดยกำหนดให้ความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ เป็นความผิดอันยอมความได้
(ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

๖. กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจารต้องรับโทษทางอาญา โดยกำหนดเหตุการณ์ อาทิ กรณีเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องหรือกระทำซ้ำมากกว่า ๑ ครั้งและเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ที่เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน ต่อหน้าธารกำนัล หรือในระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ความผิดดังกล่าวมานั้น เป็นความผิดอันยอมความได้ นอกจากนี้ ได้กำหนดเหตุการณ์กรณีเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการคุ้มครองผู้เสียหายโดยศาลอาจสั่งห้ามจำเลยกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกิน ๒ ปี หากจำเลยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะคุกคามทางเพศหรือรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติของผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าศาลจะลงโทษจำเลยหรือไม่ก็ตาม (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ มาตรา ๒๘๔/๒ และมาตรา ๒๘๔/๓)

๗. กำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยในการคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดฐานคุกคามทางเพศ จากการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (ร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๔)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดละเมิดเพื่อเพิ่มอัตราโทษ ฐานกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเตือนร้อนรำคาญ (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒. บทวิเคราะห์
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง

๑.๑ วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑.๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ ข้อ ๕๕ (๒) และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม^๒ คือ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ PRT คลังสารสนเทศรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://prt.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๑๕ และหน้าที่ ๑๖ และสามารถสืบค้นประมวลกฎหมายอาญา โดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๖ ในหน้าที่ ๑๖

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๘ ข้อ ๕๕ (๒) และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้

๑. ญัตติ

๑. ญัตติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

๑. ญัตติ

๑. ญัตติ

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

๑. ญัตติ

๑. ญัตติ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง”

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นางสาวกมน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ (ในขณะที่เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗

๑.๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ผู้เสนอ ได้มอบหมายให้ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย เป็นผู้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))

(๒) ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานอนาจาร (ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

(๓) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ และ ๒๘๔/๒)

เหตุผล

เนื่องในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกวัย ทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งเสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ จำนวน ๗ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” ให้หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้กระทำ” (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))

๓. ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำความผิดอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี (ร่างมาตรา ๔ ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

๔. ยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำความผิดอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี และเด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปี (ร่างมาตรา ๕ ยกเลิกมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศที่กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกเหตุการณ์ของความผิดฐานกระทำความผิดอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี โดยกำหนดให้ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(๒) มาตรา ๒๗๘ ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำความผิดแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒

(ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

๖. กำหนดให้การคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นเป็นความผิดต้องรับโทษทางอาญา และกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอาการปฏิกิริยาทาง การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดไม่ว่าจะกระทำต่อหน้าหรือกระทำโดยการสื่อสารที่ส่งไปในทางเพศ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ อับอาย หรือถูกเหยียดหยาม รวมถึงการติดตาม รังควาน หรือการกระทำใดที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยทางเพศต่อผู้อื่น ทั้งนี้ หากการคุกคามทางเพศเป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น และหากเป็นการคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น โดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่นยอมเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ และมาตรา ๒๘๔/๒)

^๓ ถ้อยคำตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งที่ถูกต้องควรเป็น “...ต่อหน้าธารกำนัล...”

๒) นางสาวกมลน หนูอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะนั้น) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามเพื่อกำหนดบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๙))
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อกำหนดให้คำสั่งงดเว้นการกระทำการเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยอีกวิธีการหนึ่ง (เพิ่มมาตรา ๓๙ (๖))
- (๓) เพิ่มกรณีศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งงดเว้นการกระทำการ (เพิ่มมาตรา ๔๑/๑)
- (๔) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศเพื่อเพิ่มความผิดฐานการคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา ๒๗๙/๑ และมาตรา ๒๗๙/๒)
- (๕) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดหลุโทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญหรือการกระทำนั้นได้กระทำในที่สาธารณะสถานที่ต่อหน้าธารกำนัล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

เหตุผล

เนื่องจากสถานการณ์ความรุนแรงและภัยคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคม ง่ายและเกิดขึ้นมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศในลักษณะอื่น ๆ ด้วยกฎหมายที่บังคับใช้อยู่เป็นเพียงความผิดหลุโทษและมีโทษสูงสุดเพียงการระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น และบทบัญญัตินี้เป็นการกำหนดไว้อย่างกว้าง ขาดความชัดเจนและไม่สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองประชาชนซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการถูกคุกคามทางเพศได้ อีกทั้งเมื่อผู้เสียหายเหล่านี้จะฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายด้วยตนเองยาก และบทบัญญัติ ลักษณะ พฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยการสัมผัสทางกายเพียงอย่างเดียว แต่ไม่รวมถึงการคุกคามทางเพศด้วยวิธีการอื่น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งปัญหาการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการสร้างความรุนแรงทางเพศ และเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำผิดทางเพศอันนำไปสู่ปัญหาข่มขืนกระทำชำเราหรือปัญหาอนาจารและความผิดเกี่ยวกับเพศอื่น ๆ ที่ร้ายแรงตามมา ภายใต้สิทธิความเป็นธรรมทางเพศ การคุกคามทางเพศถือเป็นปัญหาอีกรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และเป็นปัญหาทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ในทุก ๆ ที่ ทุกเวลาในสังคม และเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ถูกกระทำเป็นอย่างมาก จึงต้องตรากฎหมายขึ้นให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับแนวทางป้องกันปัญหาทางเพศในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑.๓ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้ง ๒ ฉบับ ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑) การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ภาควิชาความผิด ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” และให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่การคุกคามทางเพศมีความรุนแรงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสังคมและลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ตกเป็นเหยื่อจากการล่วงละเมิดทางเพศ

๒) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญานี้ มีหลักการของกฎหมายที่ดี แต่ด้วยเหตุที่เป็นกฎหมายจำกัดสิทธิจึงต้องมีความชัดเจนในการใช้และการตีความ โดยบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” และ “การคุกคามทางเพศ” ควรกำหนดถ้อยคำให้มีความชัดเจน และขอบเขตของกฎหมายอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันการตีความแบบขยายความหรือตีความแบบคลุมเครือมากเกินไปและมีข้อสังเกตว่าการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” นั้น ถ้อยคำว่า “หรือสิ่งอื่นใด” ของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือ “ของผู้กระทำ” นั้น ถ้อยคำว่า “หรือสิ่งอื่นใด” และ “ของผู้กระทำ” หมายความว่าอย่างไร และมีแนวทางในการตีความอย่างไร

๓) ควรมีการเพิ่มมาตรการคุ้มครอง ป้องกันการใช้กฎหมายเพื่อการกล่าวหาผู้กระทำความผิดในข้อหาคุกคามทางเพศเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเป็นการกลั่นแกล้ง จึงควรกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่แจ้งความเท็จเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ

๔) กระบวนการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับเพศควรมีกระบวนการที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เสียหายไม่เกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลใด ๆ หรือเกิดความล่าช้าที่จะแจ้งความดำเนินคดี หรือแจ้งให้ผู้อื่นทราบว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาทิ การจัดให้มีพนักงานสอบสวนหญิง การมีทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้อง และมาตรการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่ผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศ อาทิ การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาและการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหาย

๕) ในการคุ้มครองหรือการลงโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศของบุคคล ผู้มีความหลากหลายทางเพศควรมีแนวทางในการตีความอย่างไร เพื่อเป็นการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน อาทิ กรณีผู้เสียหายเป็นเพศชายที่มีการเปลี่ยนแปลงเพศสภาพจากเพศชายให้เป็นเพศหญิง บุคคลดังกล่าวนี้จะเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานใด และโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับอยู่ในมาตรฐานเดียวกันกับอัตราโทษที่กระทำต่อเพศหญิงหรือไม่ หรือกรณีผู้กระทำความผิดเป็นเพศหญิงที่มีการเปลี่ยนแปลงเพศสภาพจากเพศหญิงให้เป็นเพศชายเป็นการกระทำความผิดฐานใด เพศสภาพที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือว่าเป็น “อวัยวะเพศ” หรือ “สิ่งอื่นใด” ของผู้กระทำ หรือไม่ และอัตราโทษที่บุคคลดังกล่าวจะได้รับเป็นอย่างไร

๖) เพื่อเป็นหลักประกันให้ทุกคนในสังคมได้ใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย จึงควรมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะของการคุกคามทางเพศ ดังนี้ (๑) สามารถเกิดขึ้นกับทุกเพศทุกวัย (๒) สามารถเกิดขึ้นระหว่างบุคคลเพศเดียวกันหรือต่างเพศ (๓) ผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้น ไม่เพียงแต่ ผู้ที่เป็นผู้เสียหายเท่านั้น แต่บุคคลที่พบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศอาจถือว่าเป็น ผู้ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน (๔) สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ ซึ่งหมายถึงทุกกรณีที่ทำให้ ผู้ถูกกระทำเกิดความรู้สึกอึดอัดใจหรือไม่สบายใจ (๕) สามารถเกิดขึ้นได้ โดยที่ไม่ใช่เฉพาะแต่เพียง เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ แต่อาจเกิดขึ้นได้จากการชื่นชมหรือหยอกล้อเพื่อความสนุกสนาน (๖) อาจเกิดจากการแสดงความคิดเห็นอันอาจหรือการกลั่นแกล้ง (๗) การนิ่งเฉยไม่ตอบโต้ การกระทำทางเพศที่ไม่ถูกต้อง ถือเป็นความเข้าใจที่ผิด (๘) สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ และทุกความสัมพันธ์ และ (๙) ไม่จำเป็นต้องเกิดการกระทำซ้ำ

๗) ควรกำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยชั่วคราว ก่อนขึ้นการพิจารณาคดีของศาล ในระดับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง อาทิ กรณีเหตุการณ์ที่มีบุคคล แสดงพฤติกรรมสะกดรอยตามผู้เสียหาย โดยมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดเว้นการกระทำ หรือกักบริเวณ หรือห้ามเข้าในเขตที่กำหนด

๘) บทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศควรมีการกำหนดให้เหมาะสม กับความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับจากผู้กระทำความผิด โดยผู้เสียหายควรได้รับการเยียวยา ทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือการรักษาพยาบาลซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเยียวยา เพื่อให้ผู้เสียหาย กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติต่อไป ซึ่งมาตรการเยียวยาผู้เสียหายทางแพ่งควรรวดเร็วมากกว่า คดีโดยทั่วไป และการกระทำความผิดทางอาญาและโทษควรกำหนดให้ได้สัดส่วนกัน อาทิ กรณีมีเหตุอุกฉกรรจ์หรือผู้เสียหายอายุน้อยอัตราโทษย่อมสูง หรือควรเพิ่มบทลงโทษให้หนักขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันนี้ปัญหาการคุกคามทางเพศหรือล่วงละเมิดทางเพศมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น อย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

๙) ปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและบ่อยครั้ง โดยเฉพาะปัญหาการสืบสวนสอบสวนและมาตรการคุ้มครองเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ กระทรวงศึกษาธิการ จึงควรมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ (๑) จัดให้มีนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา (๒) จัดทำศูนย์ร้องเรียน การคุกคามทางเพศอย่างจริงจังที่สามารถใช้งานได้จริง (๓) กระบวนการสืบสวนสอบสวน และคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการควรต้อง ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดให้มีทีมสหวิชาชีพเข้าร่วมดูแล อย่างใกล้ชิด ได้แก่ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ (๔) ดำเนินการอย่างยุติธรรมและรวดเร็ว โดยการย้ายบุคลากรทางการศึกษา ที่กระทำความผิดออกนอกพื้นที่ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนและสอบสวนอย่างรวดเร็วโดยไม่เห็นถึงความสัมพันธ์ส่วนตัว และพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั่วคราว หรือหากพบว่ามีกระทำความ ผิดจริงให้ลงโทษเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตลอดชีวิต (๕) ปรับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเพิ่มวิชาทักษะการป้องกันตนเองในภาวะอันตรายทุกรูปแบบ รวมถึงกรณีการคุกคามทางเพศ

และ (๖) การจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลโดยเก็บข้อมูลสถิติของการคุกคามทางเพศในทุกมิติ เพื่อนำไปสู่การออกแบบกลไกการคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาและป้องกันเด็กไม่ให้เกิดเหตุการณ์ ในอนาคต

๑๐) ปัญหาการคุกคามทางเพศในสังคมออนไลน์ ผู้เสียหายส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง และผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี โดยพฤติกรรมที่ปรากฏ อาทิ การแสดงความคิดเห็นในเชิงดูถูกเหยียดหยามรสนิยมทางเพศ ล้อเลียนเพศสภาพ ล้อเลียน ให้ได้รับความอับอาย การลวนลามทางเพศ การส่งข้อความเสนอขอทำกิจกรรมทางเพศต่าง ๆ การข่มขู่ทางเพศ การนำรูปส่วนตัวของผู้ถูกระทำมาเผยแพร่เพื่อการข่มขู่หรือแก้แค้น ซึ่งการคุกคามทางเพศในสังคมออนไลน์ส่งผลเสียต่อผู้ถูกระทำเช่นเดียวกับการคุกคาม ทางกายภาพและสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ในทุกสถานที่และทุกเวลา ซึ่งกฎหมายของประเทศไทย ต้องเท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงหรือพลวัตทางสังคม โดยอาจนำตัวอย่างของต่างประเทศมาปรับใช้ ให้เข้ากับสภาพสังคมไทย อาทิ ประเทศออสเตรเลียมีแพลตฟอร์ม eSafety ที่ช่วยเหลือผู้ถูกระทำ จากการคุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์

๑๑) ปัญหาบุคคลผู้มีปัญหาทางจิตแสดงพฤติกรรมการสะกดรอยตาม หรือตามติดชีวิต ของบุคคลที่เป็นแบบอย่าง หรือไอดอล (Idol) ผู้มีชื่อเสียง หรือผู้ที่มีความเห็นแตกต่างทางการเมืองหรือส่ามี ที่แสดงพฤติกรรมการสะกดรอยตามหรือตามติดชีวิตของภรรยา ซึ่งอาจนำไปสู่เหตุการณ์ร้ายแรงในอนาคต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศ โดยกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา

๑๒) รัฐบาลควรเร่งรัดติดตามคดีที่นักโทษในเรือนจำถูกคุกคามทางเพศ ให้มีความคืบหน้าของคดีและจัดให้มีการย้ายแดนเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ถูกระทำถูกข่มขู่ และกรณี ที่มีนักโทษข้ามเพศถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นจำนวนมาก จึงควรจัดให้มีมาตรการดูแลนักโทษชาย และหญิงที่ผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศสภาพเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของบุคคลดังกล่าว อาทิ การพิจารณาระบุอัตลักษณ์ทางเพศจากการตรวจร่างกายผู้ต้องขังเบื้องต้น การจัดสถานที่คุมขัง การให้สิทธิที่จะได้รับคำปรึกษาและการดูแลจากแพทย์ และการจัดสถานที่โรงอาบน้ำหรือห้องน้ำ ให้มีความเหมาะสม

๑๓) การพิสูจน์ว่ามีการล่วงละเมิดทางเพศหรือการคุกคามทางเพศหรือไม่ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดและพฤติกรรมหรือลักษณะที่ผู้ถูกระทำไม่อยากให้ เกิดขึ้นกับตนเองนั้น ถือเป็นเรื่องที่ยากแก่การพิสูจน์

๑๔) ประเทศไทยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ ความผิดฐานกระทำชำเราและมาตรา ๑ (๑๘) บทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” มาแล้วหลายครั้ง ซึ่งกฎหมายกำหนดให้การถูกระทำชำเราดังกล่าวต้องมีความชัดเจน สามารถพิสูจน์ได้ ในทางการแพทย์ว่ามีการล่วงล้ำหรือมีบาดแผลเกิดขึ้น ในขณะที่ประเทศอังกฤษมีข้อมูลชัดเจนว่า

กว่าร้อยละ ๗๐ ของคดีที่ศาลลงโทษฐานกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศไม่จำเป็นต้องมีข้อพิสูจน์ทางการแพทย์ที่ยืนยันอย่างจำเพาะเจาะจงว่าผู้เสียหายถูกล่วงละเมิด แต่ศาลจะพิจารณาจากบริบทหรือพฤติการณ์อื่น ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงประกอบกัน

๑๕) การจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญาให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เกิดความเป็นธรรม และช่วยลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินคดี

๑๖) รัฐบาลควรติดตามการประเมินผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายภายหลังจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๑.๔ การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ได้ตอบชี้แจง สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ได้ตอบชี้แจงสรุปลงสาระสำคัญได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ อาทิ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม “กระทำความผิด” และการกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ความรุนแรงของการกระทำความผิดทางเพศที่เกิดขึ้นในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และในชั้นคณะกรรมการการจะได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาร่วมกันพิจารณารายละเอียดต่อไป โดยให้มีการดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและร่างกายของปัจเจกชน รวมถึงสังคมโดยรวมด้วย

๒) นายเอกราช อุดมอำนวย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะนั้น) ซึ่งได้รับมอบหมายจากนางสาวกมลน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กับคณะ (ในขณะนั้น) ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ได้ตอบชี้แจง สรุปลงสาระสำคัญได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยเพิ่มความผิดฐานคุกคามทางเพศ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศเป็นเพียงความผิดหลัโทษซึ่งมีโทษน้อยและการแจ้งความดำเนินคดีค่อนข้างยาก ดังนั้นเพื่อลดการก่ออาชญากรรมทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นขยายผลนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศในลักษณะอื่น ๆ ได้ต่อไป จึงมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” เพิ่มวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งงดเว้นการกระทำการ ซึ่งผู้เสียหายอาจจะไม่จำเป็นต้องทำเป็นคำฟ้อง แต่ทำเป็นคำร้องขอต่อศาล เพื่อให้ผู้กระทำความผิดหยุดกระทำการที่เป็นการละเมิดต่อผู้เสียหายได้ รวมทั้งกำหนดเหตุบรรเทาโทษของความผิดฐานคุกคามทางเพศ อาทิ กระทำการคุกคามทางเพศกับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี หรืออาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำและสำหรับมาตรการคุ้มครองป้องกันการใช้กฎหมายกล่าวหาคุณกรณีในทางที่ผิด

ประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว คือ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๓๗^๔ ความผิดฐานแจ้งความเท็จ และมาตรา ๑๓๕^๕ ความผิดฐานฟ้องเท็จ ซึ่งในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการถูกคุกคามทางเพศอย่างรอบคอบ ให้กฎหมายเกิดความชัดเจน และจัดการคุกคามทางเพศในทุกมิติให้แก่สังคมต่อไป

๑.๑.๕ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับ พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๓๙๗ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ไม่มี และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการธิการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทยกับคณะ เป็นผู้เสนอ) เป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=BO45V>

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางสาวกมลน หนูอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=0G0KM>

^๔ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

^๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดเอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญา หรือว่ากระทำความผิดอาญาแรงกว่าที่เป็นความจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

๓. เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ (อ.พ. ๑๓/๒๕๖๗)

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=HP7IQ>

๔. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=XOTUL>

๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=9DLBH>

๖. ประมวลกฎหมายอาญา

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=FTAJL>

๑.๒ วาระที่สอง ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา^๖

ก่อนที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ^๗ ในวาระที่สอง ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้อนุญาตให้ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการธิการ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นางชัตติยา รัตนดิลล นายณรงค์ ทัมทิมไสย์ นายอุดมการณ์ วรกิจ และนางสาวชนิกานต์ นุ่มบัว และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แก่ นายสุนทร เปลี่ยนศรี นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม ตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ วรรคสอง^๗

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในวาระที่สอง ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง โดยมีการอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๒.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๒ คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๓ มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๔ มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๕ มาตรา ๓ แก้ไขบทนิยามในมาตรา ๑	มีการแก้ไข
“กระทำชำเรา”	

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๘) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

^๖ สามารถสืบค้นเอกสารรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ขั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และบันทึกออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ PRT คลังสารสนเทศรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://prt.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๖ ถึง ๘ ในหน้าที่ ๒๘ และหน้าที่ ๒๙

^๗ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ วรรคสอง กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๐๔ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด

ในการประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าว ในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน”

“(๑๘) “กระทำชำเรา” หมายความว่า สตรีกระทำให้เพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปาก ของผู้อื่น หรือการใช้อวัยวะอื่นของผู้กระทำหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น หรือการให้ผู้อื่นกระทำกับผู้กระทำในลักษณะเดียวกัน แต่การให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวนี้ไม่รวมถึงกรณีที่ผู้อื่น ใช้อวัยวะอื่นหรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้กระทำ ทั้งนี้ อวัยวะเพศให้หมายความรวมถึง อวัยวะเพศจากการผ่าตัด”

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายณัฐวุฒิ บัวประทุม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๘) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๘) “กระทำชำเรา” หมายความว่า การกระทำให้เพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปาก ของผู้อื่น หรือการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปาก ของผู้กระทำ”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

ผู้แปรญัตติได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้แปรญัตติเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ของคณะกรรมการธิการ อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อสังเกตว่า การอธิบายความหมายของ บทนิยามดังกล่าว ในส่วนของคำว่า “ล่วงล้ำ” ต้องมีการกระทำในลักษณะใด และข้อความว่า “อวัยวะเพศ ให้หมายความรวมถึงอวัยวะเพศจากการผ่าตัด” นั้น มีที่มาจากหลักกฎหมายใด และต้องมีใบรับรอง จากแพทย์หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการธิการตอบชี้แจง ดังนี้

๑. คำว่า “ล่วงล้ำ” ถือเป็นองค์ประกอบของ “กระทำชำเรา” โดยการใช้อวัยวะเพศ ของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้อวัยวะอื่นของผู้กระทำ หรือวัตถุล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น ซึ่งทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกถูกรบกวนเช่นเดียวกับการใช้อวัยวะเพศ และสำหรับช่องปากกฎหมายให้ความคุ้มครองเฉพาะการใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำเข้าไป ในช่องทางปาก จึงจะถือเป็น “กระทำชำเรา” นอกจากนั้น แม้ล่วงล้ำเพียงหนึ่งองคุลี หรือข้อแรกของนิ้วชี้ หรือนิ้วกลาง การล่วงล้ำย่อมเป็นการกระทำความผิดสำเร็จ ทั้งนี้ การกระทำความผิดฐานพยายาม ข่มขืนกระทำชำเรา ผู้กระทำอาจจะไม่สอดใส่อวัยวะเพศล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปาก ของผู้อื่นก็ได้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น เนื่องจากการขยายความคุ้มครองให้แก่ผู้เสียหายที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีในการกระทำความผิดมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการการตอบชี้แจง ดังนี้

- บทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” แสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาและมิได้เกิดจากความยินยอมอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดข้อความที่ผู้แปรญัตติเสนอ โดยคณะกรรมการการได้กำหนดข้อความว่า “อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ” และกำหนดพฤติกรรมประกอบการกระทำคือ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเดือดร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับความไม่ปลอดภัยในทางเพศ ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดเพื่อให้กฎหมายเกิดความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติและบังคับใช้ได้ ที่สอดคล้องกับรูปแบบของการคุกคามทางเพศในปัจจุบัน เพื่อให้คุ้มครองประชาชนได้อย่างแท้จริง ยกตัวอย่างพฤติกรรมคุกคามทางเพศในที่ทำงาน เช่น การฉวยโอกาสจับมือถือแขน และการพูดจาส่อไปในทางเพศ

คณะกรรมการการตอบชี้แจงแล้ว ผู้สวจนคำแปรญัตติไม่ติดใจ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการการ

(มาตรา ๓/๑ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๔)

๑.๒.๗ มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

(มาตรา ๔ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๕)

๑.๒.๘ มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

(มาตรา ๕ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๖)

๑.๒.๙ มาตรา ๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘๑ ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(๒) มาตรา ๒๗๘ ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒”

ไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายต่อที่ประชุม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ

(มาตรา ๖ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๗)

มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘๔/๓ และมาตรา ๒๘๔/๔

มาตรา ๒๘๔/๑

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒๘๔/๑ ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[illegible]

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมาตรานี้ เป็นการกระทำต่อแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เป็นความผิดอันยอมความได้”

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นางสาวรัชดา ไชยคุปต์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๘๔/๑ ดังนี้

“มาตรา ๒๘๔/๑ ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[illegible]

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน
ต่อหน้าธารกำนัล หรือในระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐^{๑๐} และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อขยายความคุ้มครองให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ให้ปลอดภัยจากการคุกคามทางเพศและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการธิการ อย่างไรก็ตามกรณีหลักในการพิจารณาการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคหนึ่ง อย่างต่อเนื่องหรือกระทำซ้ำมากกว่า ๑ ครั้ง และเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสอง ต้องเป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน หรือไม่ และกรณีการกำหนดให้ความผิดฐานคุกคามทางเพศเป็นความผิดอันยอมความได้ ยกเว้นการกระทำแก่เด็ก เห็นว่า อาจส่งผลให้ผู้กระทำความผิดสามารถใช้อำนาจเหนือกว่าบังคับให้ผู้ถูกกระทำยอมความในคดี หรือไม่

๒. การคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจาร มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งฐานความผิดระหว่างความผิดฐานคุกคามทางเพศกับความผิดฐานอนาจารให้เกิดความชัดเจน ส่วนบทนิยามคำว่า “ความผิดฐานอนาจาร” ให้ตีความตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้ให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวางว่า หมายถึง “การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศ หรือทำให้อับอายในทางเพศ” และเห็นว่า การกระทำความผิดซ้ำแบบต่อเนื่องเป็นเรื่องของพฤติการณ์การเฝ้าติดตามซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตตามปกติของผู้อื่น จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษ รวมถึงการกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีอัตราโทษต่ำ

คณะกรรมการธิการตอบชี้แจง ดังนี้

๑. การกำหนดเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานคุกคามทางเพศให้ต้องรับโทษหนักขึ้น โดยให้ความคุ้มครองแก่เด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับคดีอาญาทางเพศอื่น ๆ อาทิ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี ตามมาตรา ๒๗๗ และความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี ตามมาตรา ๒๗๙ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการธิการได้เห็นความสำคัญของการคุ้มครองเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี จึงมีข้อสังเกตไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการว่า “เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกระทำที่เป็นเด็กควรกำหนดอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เพื่อให้สอดคล้องกับทบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child – CRC) ที่กำหนดว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส”

^{๑๐} พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=MSVOG>

๒. การกำหนดให้การคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจาร เพื่อแยกฐานความผิดเกี่ยวกับความผิดฐานคุกคามทางเพศและความผิดฐานอนาจารออกจากกัน คณะกรรมาธิการได้มีการศึกษาข้อมูลจากประเทศต่าง ๆ อย่างรอบด้าน โดยนำหลักกฎหมายเยอรมันมาเป็นแนวทางในการปรับใช้ ตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคหนึ่งและการกำหนดว่า “เป็นการกระทำความผิดต่อเนื้อหรือกระทำซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้ง” ตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสอง เพื่อมุ่งปราบปรามผู้กระทำความผิดและคุ้มครองผู้บริสุทธิ์ จากพฤติการณ์กระทำความผิดโดยการติดตามรังควานผู้อื่น จึงกำหนดให้เป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานคุกคามทางเพศให้ต้องรับโทษหนักขึ้น นอกจากนี้ การกำหนดให้ความผิดฐานคุกคามทางเพศที่กระทำต่อผู้ใหญ่เป็นความผิดอันยอมความได้ เนื่องจากเห็นว่า ผู้ถูกกระทำเป็นผู้ใหญ่ที่มีดุลพินิจในการตัดสินใจว่า ควรที่จะยอมความ หรือไม่

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมาธิการ

มาตรา ๒๘๔/๒

มีการแก้ไข

คณะกรรมาธิการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒๘๔/๒ ผู้ใดศุขตมทหตพตตอผู้อื่นถ้าการกระทำตามมาตรา ๒๘๔/๑ เป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- เห็นด้วยกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ ที่เป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น โดยเห็นว่า มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑^{๑๑} มาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๑๔๗ ที่บัญญัติ ห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดทางวินัยต้องปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท และเห็นว่า ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานเป็นปัญหาสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกคนควรให้ความสำคัญ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมาธิการ

^{๑๑} พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=93NFC>

มาตรา ๒๘๔/๓

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๒๘๔/๓ ในคดีคุกคามทางเพศ ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามข้อเสนอของพนักงานอัยการ โจทก์ ผู้เสียหาย หรือเจ้าพนักงาน ว่าจำเลยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะคุกคามทางเพศหรือรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติของผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าศาลจะลงโทษจำเลยหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจสั่งห้ามจำเลยนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี

จำเลยซึ่งฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. เห็นด้วยกับการเพิ่มวิธีการเพื่อความปลอดภัยดังกล่าว แต่วิธีการเพื่อความปลอดภัยนี้ไม่ใช่บังคับในกรณีที่คดียังมิได้เข้าสู่การพิจารณาของศาล นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า หากกฎหมายเฉพาะมีมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายไว้ อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖^{๑๒} คุ้มครองสิทธิแก่ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก โดยไม่จำเป็นต้องมีการฟ้องเป็นคดีต่อศาล บทบัญญัติของมาตรา ๒๘๔/๓ จะตัดสิทธิของผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กตามกฎหมายเฉพาะ หรือไม่ รวมถึงกรณีการใช้สิทธิของผู้เสียหายตามมาตรา ๒๘๔/๓ จะตัดสิทธิผู้เสียหายที่จะใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๕๐ หรือไม่

๒. ข้อความที่ว่า ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองนั้น ศาลจะสามารถทราบข้อเท็จจริงได้อย่างไร เนื่องจากตามมาตรา ๒๘๔/๓ มิได้กำหนดกระบวนการพิจารณาหรือรายละเอียดไว้

๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางส่วนไม่เห็นด้วยกับอัตราโทษที่กำหนดให้จำเลยซึ่งฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เนื่องจากการกำหนดอัตราโทษต่ำอาจไม่สามารถป้องปรามการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามคำสั่งของศาล

คณะกรรมการการตอบชี้แจง ดังนี้

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการการ ได้มีการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาของศาลก่อน แตกต่างจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ ถึงมาตรา ๕๐ ที่ส่วนมากกำหนดให้ต้องมีคำพิพากษาของศาลก่อน นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐^{๑๓} มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์เพื่อการคุ้มครองความปลอดภัย โดยไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาของศาลก่อนเช่นเดียวกัน

^{๑๒} อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๘

^{๑๓} พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=TZN89>

๒. สำหรับข้อความที่ว่า “ถ้าความปรากฏแก่ศาลเอง” นั้น ศาลทราบข้อเท็จจริงในคดีกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองจากการไต่สวนมูลฟ้อง หรือกรณีอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีจากพยานหลักฐานในสำนวนคดี

๓. สำหรับอัตราโทษ เนื่องจากการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น อัตราโทษจากการฝ่าฝืนคำสั่งของศาลดังกล่าว จึงต้องมีอัตราโทษต่ำกว่า และถ้ากระทำความผิดซ้ำ ถือเป็นการกระทำความผิดหลายกระทง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการธิการ

มาตรา ๒๘๔/๔

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๒๘๔/๔ ในการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสาม ที่เป็นการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ หากได้ความตามทางไต่สวนของศาลตามคำร้องของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานแล้ว เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้นำเข้าข้อมูลนั้นระงับการทำให้แพร่หลาย และนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และหากจำเป็นอาจสั่งให้ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรืออาจสั่งให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบภายในสิบห้าวัน

ผู้นำเข้าข้อมูล ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- เห็นด้วยกับการเพิ่มวิธีการเพื่อความปลอดภัย แต่อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดฐานคุกคามทางเพศ จากการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ สำหรับกระบวนการไต่สวนของศาลเพื่อมีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยดังกล่าว ผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานต้องมีการยื่นคำร้องหรือไม่ การมีคำสั่งของศาลให้ผู้นำเข้าข้อมูล ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์หรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกออกจากระบบคอมพิวเตอร์ หากบุคคลดังกล่าวอยู่ต่างประเทศจะมีขั้นตอนอย่างไร รวมทั้งข้อความว่า “ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด” และ “เจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” มีความหมายอย่างไร

คณะกรรมการการตอบชี้แจง ดังนี้

- การกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยในการคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดฐานคุกคามทางเพศ จากการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ตามมาตรา ๒๘๔/๔ มุ่งคุ้มครองผู้เสียหายอย่างทั่วถึงที่ ซึ่งเป็นกระบวนการคู่ขนานกับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐^{๑๔} โดยศาลได้สวนตามคำร้องของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงาน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นภาพของผู้เสียหายที่มีความลามกอนาจาร จะสั่งให้ผู้นำเข้าข้อมูล ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ หรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ทันที โดยสามารถยื่นผ่านระบบออนไลน์ได้ ซึ่งหากเป็นแพลตฟอร์มจากต่างประเทศจะมีตัวแทนในประเทศไทยเป็นผู้ระงับและนำข้อมูลออกจากระบบคอมพิวเตอร์

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการการ

(มาตรา ๗ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๘)

๑.๒.๑๑ มาตรา ๘

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน หรือต่อหน้าธารกำนัล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นายณัฐวุฒิ บัวประทุม ขอแปรญัตติเพิ่มความเป็นมาตรา ๘ ดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการคุกคาม รังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

^{๑๔} พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=WMAMK>

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน^{๑๕} หรือต่อหน้าธารกำนัล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

ไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายต่อที่ประชุม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ

(มาตรา ๘ ตามร่างฯ ที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว เป็นมาตรา ๙)

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่างแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓๒^{๑๖} จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง จากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๖. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=ET5Y2>

๗. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=5OC46>

^{๑๕} ถ้อยคำตามที่ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งที่ถูกต้องควรเป็น “...สาธารณะสถาน...”

^{๑๖} ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๓๒ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๓๒ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๓๑ จบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายักขัดแย้งกันอยู่”

๘. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๗
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=5T3J2>

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๖๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีงดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๔ เสียง

๓. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้วเห็นว่า ควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง ให้มีความครอบคลุมถึงความผิดคุกคามทางเพศด้วย

๓.๒ เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยการกำหนดโทษสำหรับกรณีคุกคามทางเพศให้มีความสอดคล้องกัน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้น

๓.๓ เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาอัตราโทษโดยการเปรียบเทียบระหว่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๔) กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสาม และวรรคสี่ ในกรณีการนำข้อมูลที่มีลักษณะอันลามกของเด็กหรือผู้ใหญ่เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้อัตราโทษตามกฎหมายมีความเหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด

๓.๔ เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกระทำที่เป็นเด็กควรกำหนดอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child – CRC) ที่กำหนดว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

๓.๕ เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนศาลยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำระบบงานเพื่อรองรับมาตรการนี้เป็นการเร่งด่วน เพื่อให้เป็นกลไกในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่ได้รับความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดมาตรการวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อให้ความคุ้มครองผู้เสียหายก่อนการฟ้องคดีต่อศาลในความผิดฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๔ ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลอันมีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ หากได้ความตามทางไต่สวนของศาลตามคำร้องของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานแล้ว เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้นำเข้าสู่ข้อมูลนั้นระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และหากจำเป็นอาจสั่งให้ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดหรืออาจสั่งให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบภายในสิบห้าวัน ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ควรนำไปกำหนดไว้สำหรับความผิดฐานอื่น ๆ ด้วยเพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองและเพื่อป้องกันสังคมจากปัญหาการคุกคามทางเพศ

๓.๖ เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาถึงความผิดฐานอนาจารตามมาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๙ กรณีการกระทำนั้นเป็นเหตุฉกรรจ์ให้ได้รับโทษหนักขึ้น เช่น ความผิดฐานการกระทำอนาจารโดยมีหรือใช้อาวุธหรือวัตถุระเบิดและความผิดฐานการบังคับทางเพศ (Sexual Coercion) หรือการใช้ความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ (Sexual and Gender-Based Violence) เป็นต้น โดยควรมีการแบ่งระดับความร้ายแรงของการกระทำและการกำหนดสัดส่วนโทษให้มีความเหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมต่อไป

๓.๗ เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น มาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๕/๑ มาตรา ๒๘๕/๒ เป็นต้น

๓.๘ เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางสาวกมลน หนูอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการไว้แล้วทุกฉบับ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติม “หลักการ” เป็นดังนี้

“หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘))

(๑/๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๙))

(๒) ยกเลิกเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานอนาจาร (ยกเลิกมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

(๓) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย (เพิ่มมาตรา ๒๘๔/๑ และมาตรา ๒๘๔/๒ มาตรา ๒๘๔/๓ และมาตรา ๒๘๔/๔)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดลหุโทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้น ได้กระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)”

๓.๙ เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นางสาวกณณ หนูนอนันต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการไว้แล้วทุกฉบับ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติม “เหตุผล” เป็นดังนี้

“เหตุผล

เนื่องในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคล ทุกวัยทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งร่างกาย และจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐาน ก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำ ที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น และกำหนดวิธีการ เพื่อความปลอดภัยเพื่อป้องกันสังคมจากปัญหาการคุกคามทางเพศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิ โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๕๙ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี ดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๗ เสียง

หมายเหตุ สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗ ประกอบข้อ ๑๐๕^{๑๗} และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งบันทึกหลักการและเหตุผลที่ได้มีข้อสังเกตให้แก้ไขเพิ่มเติมมาเพื่อพิจารณา

^{๑๗} ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗ และข้อ ๑๐๕ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๒๗ เมื่อคณะกรรมการสิทธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้างและถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการสิทธิการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการสิทธิการและในกรณีที่คณะกรรมการสิทธิการมีการรับฟัง ความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการสิทธิการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกต ดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการสิทธิการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

จากการพิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีประเด็นข้อดีและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อดี

๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญและวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้ครอบคลุมรูปแบบของการกระทำความผิดทางเพศและความหลากหลายทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งผลให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจน และสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องเพศได้มากขึ้น รวมทั้งเป็นมาตรการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในสังคมด้วย

๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีฐานความผิดคุกคามทางเพศซึ่งเดิมเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นโทษในประมวลกฎหมายอาญา ส่งผลให้มีกลไกในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในลักษณะการคุกคามทางเพศได้ชัดเจนขึ้น และเป็นวิธีการป้องปรามไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศในสังคม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ความผิดฐานคุกคามทางเพศมีโทษทางอาญาหนักขึ้นกว่าความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญ

๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดเหตุการณ์ของการคุกคามทางเพศกรณีอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ซึ่งเป็นการบัญญัติให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับโทษที่หนักขึ้นจากการคุกคามทางเพศของผู้ที่มีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ ส่งผลให้มีกลไกในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่อยู่ในสถานที่ทำงานอันมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจเหนือในฐานะผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างเข้ามาเกี่ยวข้อง

ข้อสังเกต

๑) ควรเพิ่มบทบัญญัติความหมายของคำว่า “กระทำอนาจาร” ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตีความพฤติการณ์ได้อย่างชัดเจน และสามารถแยกแยะพฤติการณ์ของ “กระทำชำเรา” “กระทำอนาจาร” และ “คุกคามทางเพศ” ออกจากกันได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม

๒) การบัญญัติให้มีเหตุการณ์ ควรพิจารณากำหนดตามความร้ายแรงของอันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของผู้กระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ การคุกคามทางเพศย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุกคามในแต่ละรายแตกต่างกันตามพฤติการณ์ที่ถูกคุกคาม จึงควรพิจารณาเรื่องผลจนกระทั่ง ซึ่งเป็นผลของการกระทำความผิดที่ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเป็นผลทั่วไปที่บุคคลสามารถคาดเห็นได้ประกอบด้วย

ข้อ ๑๐๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฯลฯ

ฯลฯ”

๓. ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายอาญา

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

என

^๑ รูปแบบตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนันต์ ชนโชติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
		....
	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”
	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ฯลฯ	มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๘) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๘) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
		ที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ต่อผู้อื่น อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ โดยการ ที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเดือดร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับ ความไม่ปลอดภัยในทางเพศ”
มาตรา ๒๗๘ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคล อายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เชือดด้วยประการใด ๆ โดยใช้ กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถ ขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตน เป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมาย อาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมาย อาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่น ซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่อล่ออวัยวะเพศหรือทวารหนัก ของบุคคลนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำ มีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชาย ในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต		

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
มาตรา ๒๗๙ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็ก อายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับ ไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับ ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่脅 ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้น อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้น	มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ด ของมาตรา ๒๗๙ แห่งประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒	มาตรา ๖ ให้ยกเลิกวรรคสี่ วรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ดของมาตรา ๒๗๙ แห่งประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
เข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุ หรืออวัยวะอื่นซึ่งมีใช่อวัยวะเพศล่อล่ออวัยวะเพศหรือ ทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสี่แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต		

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำ กับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต		
มาตรา ๒๘๑ ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้ เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย	มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิด อันยอมความได้^๒ (๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำ ระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย	มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๘๑ ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (๑) มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำ ระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย

^๒ รูปแบบตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
(๒) มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิด ต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตราย สาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่ บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒	(๒) มาตรา ๒๗๘ ถ้ามิได้เกิดต่อ“ธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่ บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒”	(๒) มาตรา ๒๗๘ ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคล ดังระบุไว้ในมาตรา ๒๘๕ และมาตรา ๒๘๕/๒”
	มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี เป็นมาตรา ๒๘๔/๑ และมาตรา ๒๘๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา “มาตรา ๒๘๔/๑ ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การคุกคามทางเพศตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอาการกิริยาท่าทาง การแสดง หรือสื่อสารด้วยวิธีการใดไม่ว่าจะกระทำต่อหน้า หรือกระทำโดยการสื่อสารที่ส่งไปในทางเพศ เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนรำคาญ อับอาย	มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี เป็นมาตรา ๒๘๔/๑ มาตรา ๒๘๔/๒ มาตรา ๒๘๔/๓ และมาตรา ๒๘๔/๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา “มาตรา ๒๘๔/๑ ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานอนาจาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องหรือกระทำซ้ำมากกว่า หนึ่งครั้งและเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ ตามปกติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๓ ถ้อยคำตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งที่ถูกต้องควรเป็น “...เกิดต่อหน้าธารกำนัล...”

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
	หรือถูกเหยียดหยาม รวมถึงการติดตามรังควาน หรือการกระทำใดที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย ทางเพศต่อผู้อื่น ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอม หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง เป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน ต่อหน้าธารกำนัล หรือในระบบคอมพิวเตอร์ ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำผิดตามมาตรานี้ เป็นการกระทำ แก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอม หรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เป็นความผิดอันยอมความได้

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
	มาตรา ๒๘๔/๒ ผู้ใดคุกคามทางเพศต่อผู้อื่น โดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	มาตรา ๒๘๔/๒ ถ้าการกระทำความผิด ตามมาตรา ๒๘๔/๑ เป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุ ที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจาก ความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๒๘๔/๓ ในคดีคุกคามทางเพศ ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามข้อเสนอของ พนักงานอัยการ โจทก์ ผู้เสียหาย หรือเจ้าพนักงาน ว่าจำเลยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะคุกคามทางเพศ หรือรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติของผู้เสียหาย อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าศาลจะลงโทษจำเลยหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจสั่งห้ามจำเลยนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินสองปี จำเลยซึ่งฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของศาลตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
		มาตรา ๒๘๔/๔ ในการกระทำความผิด ฐานคุกคามทางเพศตามมาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสาม ที่เป็นการนำข้อมูลอันมีลักษณะลามก เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ หากได้ความตามทางไต่สวนของศาลตามคำร้อง ของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานแล้ว เพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้นำเข้าข้อมูลนั้นระงับการทำให้ แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และหากจำเป็นอาจสั่ง ให้ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ ระงับการทำให้แพร่หลายและนำข้อมูลนั้นออกจาก ระบบคอมพิวเตอร์ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด หรืออาจสั่งให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบภายในสิบห้าวัน

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
		ผู้นำเข้าข้อมูล ผู้ควบคุมหรือผู้ให้บริการ ระบบคอมพิวเตอร์ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”
มาตรา ๓๙๗ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำ ให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทาง ที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๙๗ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำ ให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำในที่สาธารณะ หรือต่อหน้าธารกำนัล ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง เป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความผิดมีอำนาจเหนือ ผู้ถูกกระทำอันเนื่องจากความสัมพันธ์ ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือ ประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท	....	....

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)*

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยสรุปได้ ดังนี้

๑. กระบวนการและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้^๒ ทั้งนี้ โดยที่สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งนายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ เป็นร่างหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง โดยสามารถสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

* เรียบเรียงโดย นางสาวจิตกราน เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ ๓๑๓ ๓๑๓

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๓๑๓

๓๑๓

^๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ),” น. ๒-๗ ถึง ๒-๙, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=I7M8C>.

๑.๑ ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่อำเภอประชาชน ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๖๔ วัน

๒) วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา (www.parliament.go.th)

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. สำนักงานศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานอัยการสูงสุด
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๕. กระทรวงสาธารณสุข
๖. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. กระทรวงยุติธรรม
๘. ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง
  - ๘.๑ มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี
  - ๘.๒ มูลนิธิเพื่อนหญิง
  - ๘.๓ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
  - ๘.๔ มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน
  - ๘.๕ สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
๙. ประชาชน

(๓) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

การสัมภาษณ์ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมาย โดยส่งหนังสือเชิญทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๑๑๒ คน และเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยแอปพลิเคชัน Zoom จำนวน ๑๔ คน

๑.๒ กลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในข้อ ๑.๑ (๒)

๒. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา (www.parliament.go.th) โดยมีผู้เข้าชม ๗๖๘ ราย มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑ ราย และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง มีหน่วยงานที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวน ๕ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) กระทรวงสาธารณสุข ๔) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๕) มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน โดยสามารถสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้ ดังนี้^๓

ประเด็นที่ ๑ ท่านเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “กระทำความผิด” หรือไม่อย่างไร

กรณีเห็นด้วย

- **กระทรวงสาธารณสุข** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำความผิด” นั้น เห็นว่า เดิมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๘) ได้กำหนดนิยามของคำว่า “กระทำความผิด” ไว้ เพียงแค่ว่าจะต้องเป็นการกระทำความผิดโดยผู้กระทำความผิดโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น ซึ่งการกำหนดคำนิยามดังกล่าวนี้ ย่อมมีความหมายว่า การกระทำความผิดอันจะถือว่าเป็นการกระทำความผิด เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑ (๑๘) นั้น วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการกระทำความผิดจะต้องเป็นการกระทำความผิดโดยใช้อวัยวะเพศ (องคชาติ) ล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นเท่านั้น บุคคลซึ่งจะกระทำการอันจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดดังกล่าวจะต้องเป็นเพศชาย อันเป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันในเรื่องความแตกต่างทางเพศ ดังนั้น คำนิยามของคำว่า “กระทำความผิด” ตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามให้การกระทำความผิดอันถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานกระทำความผิดนั้น ให้หมายความรวมถึงการกระทำความผิดโดยใช้อวัยวะเพศ หรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำความผิดหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือของผู้กระทำความผิดเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยาม เพื่อให้ครอบคลุมและคุ้มครองถึงกรณีของผู้ถูกระทำความผิดหรือเหยื่อที่มีความแตกต่างกันทางเพศกำเนิด เพศสภาพ หรือเพศวิถีของบุคคลที่ถูกกระทำลักษณะเดียวกัน และเพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับความคุ้มครองและสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดในทุกเพศได้อย่างเท่าเทียม

- **มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของการกระทำความผิดโดยการเพิ่มเติมคำว่า “หรือสิ่งอื่นใด” และ “หรือผู้อื่นใด” ทำให้เกิดการตีความได้อย่างกว้างขวางขึ้น อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่านิยามของคำว่า “กระทำความผิด” นั้น ได้ครอบคลุมคำว่า “การกระทำความผิด” ในมาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๙ หรือไม่ ถ้าไม่ครอบคลุมจึงเห็นสมควรเพิ่มเติมนิยามของคำว่า “กระทำความผิด”

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒-๑๐ ถึง ๒-๒๓.

กรณีไม่เห็นด้วย

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

เดิมประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดค่านิยมของการกระทำชำเราโดยให้หมายถึง การกระทำโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำต่ออวัยวะเพศ และมีบทบัญญัติให้การกระทำอนาจาร เป็นความผิดอีกบทหนึ่งด้วย จึงเห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งประสงค์จะแยกการกระทำที่เป็นการกระทำชำเรา ออกจากความผิดในลักษณะอื่น ๆ ดังนั้น การกำหนดค่านิยมของการกระทำชำเราในปัจจุบัน จึงมีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับบทลงโทษผู้กระทำความผิดแล้ว

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

บทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ตามร่างมาตรา ๓ อาจตีความครอบคลุมการสำเร็จ ความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งไม่อาจเป็นการกระทำความผิดและไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนด โทษทางอาญาที่รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “กระทำชำเรา” ให้เกิดความชัดเจนสอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบันถึงความหลากหลายทางเพศ ซึ่งการกระทำที่เพิ่มเข้ามา ถ้าตามกฎหมายปัจจุบัน จะเป็นเพียงความผิดในฐานอนาจาร ทั้งนี้ ในกรณีของคำว่า “สิ่งอื่นใด” ควรมีความชัดเจน เพื่อให้ ครอบคลุมความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ และป้องกันปัญหาในการวินิจฉัยตีความในการบังคับใช้กฎหมาย

๒) ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom แสดงความคิดเห็น ดังนี้

(๑) เมื่อพิจารณาถ้อยคำของร่างพระราชบัญญัตินี้กรณีนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” นั้น อาจครอบคลุมกรณีเหล่านี้

(๑.๑) อวัยวะหรือสิ่งของของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปาก ของผู้อื่น

(๑.๒) อวัยวะหรือสิ่งของของคนอื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปาก ของผู้กระทำ

(๑.๓) อวัยวะหรือสิ่งของของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปาก ของตัวผู้อื่นเอง

(๑.๔) อวัยวะหรือสิ่งของของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปาก ของผู้กระทำเอง

ดังนั้น จึงอาจมีปัญหาการตีความว่าการกระทำชำเรารวมถึงการกระทำของผู้กระทำ ที่ใช้อวัยวะหรือสิ่งอื่นใดของตนเองล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนักหรือช่องปากของผู้กระทำเอง ด้วยหรือไม่

(๒) คำว่า “ล่วงล้ำ” ครอบคลุมการกระทำระหว่างเพศหญิงกับเพศหญิงหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกความผิดอันยอมความได้ กรณีกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี โดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลซึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส ที่มีได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำร้ายอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตายตามร่างมาตรา ๖ หรือไม่ อย่างไร

กรณีเห็นด้วย

- กระทรวงสาธารณสุข แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กรณีการยกเลิกความผิดอันยอมความได้ตามร่างมาตรา ๖ นั้น เห็นว่า เนื่องด้วยร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. .... ดังกล่าว ได้กำหนดเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้หมายความรวมถึงกระทำความผิดโดยใช้วัตถุหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้ถูกระทำ ซึ่งมีผลทำให้การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ วรรคสอง กรณีที่เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสซึ่งเดิมกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา ๒๘๑ (๑) นั้น ถือเป็นการกระทำความผิดฐานกระทำชำเรา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และกรณีตามเหตุฉกรรจ์มาตรา ๒๗๖ วรรคสาม มิใช่เป็นเพียงการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศอันที่จะถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานอนาจารตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันเท่านั้น โดยที่การกระทำความผิดดังกล่าวมีลักษณะของการกระทำที่ร้ายแรงและก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนแก่สภาพร่างกายและสภาพจิตใจในระยะยาวมากกว่าความผิดฐานกระทำอนาจาร แม้ผู้ถูกระทำจะเป็นสามีหรือภริยาของผู้กระทำก็ตาม ดังนั้น การที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดยกเลิกมิให้ความผิดฐานกระทำอนาจารตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ตามประมวลกฎหมายอาญาที่บังคับใช้อยู่เดิมเป็นความผิดอันยอมความได้ จึงเห็นด้วยกับหลักการของร่างมาตรา ๖ ดังกล่าว

- มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การตัดมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ออกจากรายการความผิดอันยอมความได้ เนื่องจากเนื้อหาเดิมของมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ได้ถูกตัดออกไปตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้เสนอมานี้ และมีเนื้อหาที่มีความหมายตรงกับ “กระทำชำเรา” ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามไว้ในร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ (๑๘) และไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเห็นด้วยกับการตัดมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง ออกจากรายการความผิดอันยอมความได้ และเห็นด้วยในส่วนของการกำหนดให้ความผิดตามมาตรา ๒๗๘ (ความผิดฐานอนาจาร) เป็นความผิดที่ยอมความได้ก็ตาม ในส่วนของความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นความผิดฐานกระทำชำเรา ซึ่งถึงแม้ว่าเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และมีได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตายก็ตาม ก็ไม่ควรกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ตามที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ (ไม่ควรเปิดให้มีการยอมความในกรณีกระทำชำเราคู่สมรส) เนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสควรเกิดจากความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่กำลังบังคับขืนใจหรือประทุษร้ายซึ่งกันและกัน

กรณีไม่เห็นด้วย

- ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา แสดงความคิดเห็น ดังนี้
เป็นการลดอัตราโทษเดิมในเหตุการณ์ที่อาจยังมีใช้การเข้มข้นออกไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความยุติธรรม

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศที่กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษไว้เท่ากัน จึงถือว่าเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงระดับเดียวกัน ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขให้เป็นความผิดอันยอมความได้หรือไม่ นั้น จึงควรจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน ดังนั้นตามกฎหมายอาญามาตรา ๒๘๑ (๑) กำหนดให้ความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่งและมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง อยู่ในอนุมาตราเดียวกัน จึงเหมาะสมแล้ว

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การยกเลิกความผิดอันยอมความได้ กรณีกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี ควรมีมาตรการรองรับ ถ้ายกเลิกแล้วผู้ถูกกระทำอนาจารในกรณีดังกล่าว จะสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้อย่างไร ถึงแม้จะเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส แต่บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ความผิดอันยอมความได้ควรมีลักษณะ ๓ ประการ คือ (๑) เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย (๒) เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายในลักษณะเป็นเรื่องส่วนตัว อย่างมากที่พึงเคารพในเจตจำนงของผู้เสียหาย (๓) เป็นความผิดที่มุ่งประสงค์คุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง ดังนั้น การกำหนดให้ความผิดใดเป็นความผิดที่ยอมความได้หรือไม่ ควรพิจารณาถึงกรอบความคิดดังกล่าว

ประเด็นที่ ๓ ทานเห็นด้วยกับการกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศ ตามร่างมาตรา ๗ หรือไม่ อย่างไร

กรณีเห็นด้วย

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศ มีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลในการกำหนดให้มีคำว่า “การคุกคามทางเพศ” และกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศ เพื่อให้ชัดเจนว่าพฤติกรรมหรือการกระทำใดเป็นการคุกคามทางเพศ และสอดคล้องกับหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดให้มีความผิดฐานคุกคามทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเป็นเรื่องที่ดี และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเกิดปัญหาการคุกคามทางเพศอย่างแพร่หลาย แต่อย่างไรก็ดี ควรมีการกำหนดให้ชัดเจนถึงพฤติกรรมในการกระทำแต่ละอย่าง โดยควรกำหนดให้ได้รับโทษในอัตราที่หนักเบาไม่เท่ากัน

- กระทรวงสาธารณสุข แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กรณีตามร่างมาตรา ๗ กำหนดเพิ่มเติมความผิดฐานคุกคามทางเพศนั้น เห็นว่าเนื่องด้วยประมวลกฎหมายอาญาที่บังคับใช้อยู่เดิมในลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ มิได้กำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดไว้ โดยในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาสำคัญที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำทั้งทางร่างกายและจิตใจสามารถเกิดขึ้นได้กับทั้งชาย หญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและในทุกสถานที่ อันถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของบุคคลผู้ถูกระทำ โดยลักษณะของการกระทำความผิดอันจะถือเป็น การคุกคามทางเพศ ตามที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสอง ที่กำหนดให้ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ ซึ่งปัจจุบันมีเพียงบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๙๗ ที่บัญญัติให้การกระทำ ด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำการได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญ ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไป ที่นำมาเป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเพียงความผิดหลุโทษเท่านั้น จึงเห็นว่าการกำหนด ให้การกระทำในลักษณะดังกล่าว ถือเป็นการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศ ตามร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๒๘๔/๑ อาจจะทำให้การคุกคามทางเพศ เกิดขึ้นน้อยลงและการกำหนดฐานความผิดดังกล่าวจะทำให้มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำ เพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดในอัตราโทษที่สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและลักษณะ ของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้

- มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ เพราะปัจจุบันพฤติกรรมคุกคามทางเพศเกิดขึ้น ในสังคมเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มนำไปสู่การกระทำชำเราได้ ปัจจุบันเหยื่อการคุกคามทางเพศ ไม่ได้มีแต่เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น แต่เกิดได้กับทุกเพศทุกวัย อีกทั้งการคุกคามทางเพศนั้น ยังเกิดขึ้นได้ง่าย เช่น การถูกมองหน้าอก การถูกแอบถ่ายในที่สาธารณะ การถูกวิจารณ์ทางเพศในโซเชียลมีเดีย การถูกลบคำเนื้อตัวโดยที่ผู้เสียหายไม่ยินยอม โดยเหยื่อของการคุกคามทางเพศมีจำนวน เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และไม่สามารถแจ้งความดำเนินคดีต่อความผิดดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มีตัวบท กฎหมายที่กำหนดบทลงโทษไว้ นอกจากนี้ สังคมส่วนหนึ่งมองว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศนั้น ถือเป็นเรื่องเล็กน้อย จนปัญหาดังกล่าวถูกมองข้ามและไม่ได้รับการแก้ไข การมีร่างกฎหมายเกี่ยวกับการ คุกคามทางเพศน่าจะเป็นวิธีหนึ่งในการป้องปรามพฤติกรรมคุกคามทางเพศได้

กรณีไม่เห็นด้วย

- **ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา** แสดงความคิดเห็น ดังนี้
ควรแยกนิยามการคุกคามทางเพศไปไว้ในบทนิยามของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑

- **สำนักงานตำรวจแห่งชาติ** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศส่วนหนึ่งเกิดจากการหยอกล้อเกินสมควร หรือเกิดจาก การขาดสามัญสำนึกชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น หากนำพฤติกรรมที่ยังไม่ถึงกับเป็นการก่ออาชญากรรม ทางสังคมมากำหนดเป็นโทษทางอาญา ย่อมทำให้คดีอาญาในระบบมีจำนวนมากเกินไป รวมถึงเป็น

การกำหนดลักษณะของการกระทำที่กว้างมากเกินไปจนเกิดความไม่ชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นความผิด ต้องอาศัยการตีความว่าเป็นการกระทำความผิดทางเพศหรือไม่ ซึ่งอาจทำให้การปรับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ควรกำหนดไว้ในบทนิยามของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ โดยพิจารณาข้อเสนอแนะทั่วไปที่ ๑๙ เรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิงตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Form of Discrimination Against Woman : CEDAW) ประกอบการกำหนดบทนิยามด้วยแต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดบทนิยามควรพิจารณาด้วยความรอบคอบและมีขอบเขต เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง หากมีการบังคับใช้กฎหมายในอนาคต เช่น การกลั่นแกล้งฝ่ายตรงข้าม

๒) ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom แสดงความคิดเห็น ดังนี้

(๑) การกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ครอบคลุมการคุกคามทางเพศผ่านสื่อออนไลน์ซึ่งปัจจุบันเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในสังคมหรือไม่ นอกจากนี้ควรพิจารณาให้มีการกำหนดโทษสำหรับการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนการคุกคามทางเพศประกอบด้วย โดยเฉพาะการกระทำที่เกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การชักชวน การส่งสื่อลามกให้เด็ก การโน้มน้าวให้เด็กกระทำตามคลิป์วิดีโอและส่งของขวัญให้เป็นการตอบแทน การติดตามทางโซเชียลมีเดียและแสดงออกว่าอยู่ในบริเวณใกล้เคียงโดยสามารถเข้าถึงตัวผู้ถูกระทำได้ทันที

(๒) การกำหนดบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ควรพิจารณาความเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบด้วย

ประเด็นที่ ๔ ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดเหตุจูงใจในความผิดฐานคุกคามทางเพศกรณีกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามตามร่างมาตรา ๗ หรือไม่ อย่างไร

กรณีเห็นด้วย

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดเหตุจูงใจในความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งไม่ใช่ภรรยาหรือสามีของตนโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ เด็กผู้นั้นควรต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิของเด็ก โดยที่การคุกคามทางเพศ อาจเป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การกระทำความผิดที่รุนแรงยิ่งขึ้น เช่น การข่มขืน กระทำชำเรา การล่วงละเมิดทางเพศ ดังนั้น การกำหนดเหตุจูงใจ จึงเป็นการสมควรที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษหนักขึ้น ทั้งยังเป็นการป้องปรามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดดังกล่าว

- กระทรวงสาธารณสุข แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กรณีการกำหนดเหตุจูงใจ ตามร่างมาตรา ๗ นั้น เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา ๒๘๔/๑ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองเด็ก ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี และเป็นเหตุจูงใจสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดในอัตราโทษที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าลักษณะของการกระทำความผิด

ฐานคุกคามทางเพศต่อเด็กจะมีการสัมผัสเนื้อตัวของเด็กหรือไม่ก็ตาม ซึ่งโดยส่วนใหญ่ปัญหาดังกล่าว มักจะเกิดจากบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก ประกอบกับการคุกคามทางเพศต่อเด็กที่มีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี อาจส่งผลทำให้เกิดการกระทบกระเทือนหรือเป็นบาดแผลทางจิตใจและสภาพอารมณ์ของเด็กในระยะยาว และอาจส่งผลกระทบทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากการกระทำที่เด็กนั้นเคยถูกกระทำ ต่อบุคคลอื่นในอนาคตต่อไปด้วย ดังนั้น การกำหนดให้มีเหตุฉกรรจ์เพื่อลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ในกรณีดังกล่าวอาจทำให้การกระทำคุกคามทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้นได้น้อยลง จึงเห็นด้วยกับการกำหนด เหตุฉกรรจ์ตามร่างมาตรา ๗ ดังกล่าว

- มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ควรเพิ่มบทลงโทษ เนื่องจากการคุกคามทางเพศต่อเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี นั้น ถือเป็น ความผิดที่สร้างความเสียหายต่อบุคคล ครอบครัว และสังคมโดยรวม เยาวชนคืออนาคตของชาติ การกระทำความผิดต่อเยาวชนคือการกระทำความเสียหายให้แก่ชาติบ้านเมือง

กรณีไม่เห็นด้วย

- ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา แสดงความคิดเห็น ดังนี้
เหตุฉกรรจ์นี้ไม่รวมการกระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุ ระเบิดและอัตราโทษที่กำหนดเป็นเหตุฉกรรจ์ลดลงจากที่กำหนดไว้เดิม

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การบัญญัติให้มีเหตุฉกรรจ์ตามร่างมาตรา ๗ ควรพิจารณากำหนดตามความร้ายแรง ของอันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของผู้กระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ทั้งนี้ การคุกคามทางเพศย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุกคามในแต่ละราย แตกต่างกันไปตามพฤติการณ์ที่ถูกคุกคาม จึงควรพิจารณาเรื่องผลฉกรรจ์ ซึ่งเป็นผลของการกระทำ ความผิดที่ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเป็นผลทั่วไปที่บุคคลสามารถคาดเห็นได้ประกอบด้วย

ประเด็นที่ ๕ ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะ ที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ตามร่างมาตรา ๗ หรือไม่ อย่างไร

กรณีเห็นด้วย

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การกำหนดเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานคุกคามทางเพศ กรณีอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจ เหนือกว่าผู้ถูกกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจ เหนือประการอื่น ซึ่งปัจจุบันในกรณีนี้ เกิดปัญหาคุกคามทางเพศในที่ทำงานขึ้นอย่างมากมาย ทั้งโดยการใช้วาจา มีหลายประเภท เช่น การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างและการแต่งกายที่สื่อไปทางเพศ การพูดเรื่องตลกเกี่ยวกับเพศ พูดแทะโลม และหยอกล้อที่มียนัยทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยต่อหน้า จับกลุ่มนินทาลับหลัง หรือคุยโทรศัพท์ จึงเป็นเรื่องที่ดีที่มีการกำหนดโทษในกรณีดังกล่าว

- กระทรวงสาธารณสุข แสดงความคิดเห็น ดังนี้

เหตุการณ์รจตามร่างมาตรา ๗ (มาตรา ๒๘๔/๒) เห็นว่า เนื่องจากปัญหาการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาที่สามารถพบเจอได้ในทุกสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลผู้กระทำและผู้ถูกระทำ จะมีความสัมพันธ์หรือตำแหน่งทางสังคมเกี่ยวข้องกันหรือไม่ก็ตาม หากการคุกคามทางเพศเกิดขึ้น โดยการอาศัยอำนาจของผู้กระทำที่เหนือกว่าผู้ถูกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการคุกคามโดยผู้กระทำเป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือในกรณีอื่น ซึ่งอาจทำให้ผู้ถูกระทำที่มีฐานะเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขึ้นจากการคุกคามดังกล่าวได้และหากขัดขึ้นอาจทำให้เกิดการข่มขู่ ข่มเหง หรือกระทำการอันไม่เป็นธรรมต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ และกระทบต่อการทำงาน จึงเห็นด้วยกับการกำหนดให้มีเหตุการณ์รจสำหรับความผิดฐานคุกคามทางเพศตามร่างมาตรา ๗ ดังกล่าว

- มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

บุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ไม่ว่าจะเป็นมิติทางสังคมหรือทางเศรษฐกิจ อาจใช้อำนาจที่เหนือกว่าดังกล่าวเป็นข้ออ้างหรือข้อต่อรองในการคุกคามทางเพศผู้ที่มีสถานะด้อยกว่า การที่มีกฎหมายกำหนดโทษต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมคุกคามทางเพศในกรณีนี้จึงถือเป็นการปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ด้อยสถานะในสังคม

กรณีไม่เห็นด้วย

- ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา แสดงความคิดเห็น ดังนี้

เหตุการณ์รจนี้ ไม่รวมถึงการกระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด และอัตราโทษที่กำหนดเป็นเหตุการณ์รจลดลงจากที่กำหนดไว้เดิม

ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การบัญญัติให้มีเหตุการณ์รจตามร่างมาตรา ๗ ควรพิจารณากำหนดตามความร้ายแรงของอันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของผู้กระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ การคุกคามทางเพศย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุกคามในแต่ละรายแตกต่างกันตามพฤติการณ์ที่ถูกคุกคาม จึงควรพิจารณาเรื่องผลของการกระทำผิดที่ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเป็นผลทั่วไปที่บุคคลสามารถคาดเห็นได้ประกอบด้วย

ประเด็นที่ ๒ ท่านเห็นว่าที่ผ่านมามีบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญามีปัญหาเกี่ยวกับการตีความหรือไม่ครอบคลุมความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร และการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศซึ่งมิได้กำหนดเป็นฐานความผิดไว้อย่างชัดเจน มีปัญหาในการป้องปรามผู้กระทำผิด หรือไม่ อย่างไร รวมถึงการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ หรือไม่ อย่างไร

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

แม้ในปัจจุบันการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศจะมีการกระทำความผิดในหลายรูปแบบ แต่บทบัญญัติในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้ในปัจจุบันครอบคลุมและบังคับใช้ได้ เช่น การใช้วัตถุอื่นใดล่วงล้ำอวัยวะเพศ ซึ่งแม้ตามประมวลกฎหมายอาญาจะถือว่าเป็นการกระทำอนาจาร

แต่กฎหมายได้กำหนดโทษของการกระทำความผิดดังกล่าวในระดับเดียวกับการกระทำชำเราอยู่แล้ว ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ตามร่างมาตรา ๓ จึงไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาในการป้องปรามผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

- **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

การนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ควรสอดคล้องกับหลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (General Principle of respect for human dignity) เมื่อพิจารณาเรื่องความเสียหาย (harm) การที่ผู้กระทำให้สิ่งอื่นใดหรืออวัยวะอื่นใดล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้เสียหาย น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายเท่ากับการที่ผู้กระทำให้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้เสียหาย เนื่องจากการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม การที่ผู้กระทำให้สิ่งอื่นใดหรืออวัยวะอื่นใดล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้เสียหาย เพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ เป็นเหตุเพิ่มโทษของความผิดฐานกระทำอนาจาร โดยผู้กระทำจะมีความผิดฐานอนาจารโดยการล่วงล้ำ (sexual assault by penetration) เท่านั้น แม้ว่าความผิดฐานอนาจารโดยการล่วงล้ำตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง จะกำหนดโทษเท่ากับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามมาตรา ๒๗๖ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่สะท้อนความรุนแรงของทั้งสองความผิดให้เห็นได้เท่ากัน แต่ความรู้สึกของสังคม และผลกระทบต่อผู้เสียหายระหว่างข้อหาข่มขืนกระทำชำเรากับข้อหาอนาจารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

- **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ที่ผ่านมามบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญา ไม่ครอบคลุมถึงพฤติกรรมทางเพศในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลาย จึงเกิดปัญหาในการตีความ ดังนั้น การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นเรื่องที่ดีและมีความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้ง ยังมีมาตรการในการป้องปรามในการกระทำความผิดด้วย

- **กระทรวงสาธารณสุข** แสดงความคิดเห็น ดังนี้

คำว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับในปัจจุบันย่อมาความเพียงว่าจะต้องเป็นการกระทำโดยใช้อวัยวะเพศ (องคชาติ) ล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น ไม่ได้หมายความรวมถึงการที่บุคคลนำสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวจะถือเป็นการกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๙ เท่านั้น โดยเฉพาะกรณี queบุคคลเพศหญิงกระทำชำเราบุคคลอื่นไม่ว่าเพศใดโดยใช้วัตถุอื่นใดก็ตามเพื่อสนองความใคร่ของตัวเอง หรือการที่บุคคลเพศหญิงบังคับให้บุคคลเพศชายใช้อวัยวะเพศกระทำต่ออวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากการถูกบังคับขึ้นใจให้กระทำโดยไม่ยินยอม บุคคลเพศหญิงย่อมไม่สามารถเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ ได้ โดยเป็นเพียงความผิดฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ เท่านั้น ซึ่งการกระทำความผิดฐานกระทำชำเราไม่ควรจำกัดอยู่เพียงเฉพาะว่าต้องเป็นการกระทำโดยใช้อวัยวะเพศกระทำต่ออวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น แต่ควรกำหนดครอบคลุมให้หมายถึงการกระทำใดไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม ที่ส่งผลทำให้ผู้ถูกระทำเกิดบาดเจ็บทางร่างกายและต่อสภาพจิตใจของผู้ถูกระทำในลักษณะเดียวกันด้วย

การกระทำความผิดที่เป็นการคุกคามทางเพศ ได้มีบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองทั้งในภาคประชาชนและทางราชการ อันได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๖ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้นายจ้างหรือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงาน กระทำการล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงและเด็ก และได้กำหนดโทษไว้ตามมาตรา ๑๔๗ ซึ่งบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท และกรณีข้าราชการได้มีบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๓ (๘) ประกอบกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำความผิดที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่ให้อถือว่าเป็นการกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามอันถือเป็นความผิดวินัยของข้าราชการพลเรือน ซึ่งสามารถลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดได้เพียงโทษทางวินัย ข้าราชการเท่านั้น ส่วนการดำเนินคดีทางอาญาทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวยังคงเป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๗ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติที่จะใช้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น จึงมีเพียงโทษปรับอันเป็นบทลงโทษที่ไม่รุนแรงเพียงพอที่จะป้องปรามการกระทำความผิดดังกล่าว ดังนั้น การกำหนดให้มีบทบัญญัติเพื่อรองรับให้การกระทำความผิดดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานคุกคามทางเพศ และมีบทลงโทษที่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้น อาศัยปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบันได้ ดังนั้น อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ที่ผ่านมามติของคณะรัฐมนตรีว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญา มีปัญหาทั้งในเรื่องการตีความและความครอบคลุมความผิด ด้วยเหตุว่ากฎหมายอาญาต้องถูกตีความอย่างเคร่งครัด การตีความที่เกินตัวบทกฎหมายอาจกระทบสิทธิของผู้กระทำความผิด

ในสภาพสังคมปัจจุบัน พฤติการณ์การกระทำชำเราผู้เสียหายมีรูปแบบที่หลากหลายกว่าที่ผ่านมา เช่น การใช้สิ่งของล่อล่อเข้าไปในอวัยวะเพศหรือส่วนอื่น ๆ ของร่างกายของผู้เสียหายเพื่อตอบสนองความใคร่ของผู้กระทำ แต่เนื่องจากการให้ความหมายของคำว่า “กระทำชำเรา” ในประมวลกฎหมายอาญายังไม่ครอบคลุมพฤติการณ์ที่หลากหลายเหล่านั้น ผู้ถูกกระทำจึงไม่สามารถแจ้งความเพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำใน “ความผิดฐานกระทำชำเรา” ได้ โดยอาจถูกตีความเป็น “ความผิดฐานกระทำอนาจาร” แทน ซึ่งมีโทษน้อยกว่า จึงเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ประเด็นข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

ความผิดฐานคุกคามทางเพศ ตามร่างมาตรา ๗ เป็นความผิดที่กำหนดโทษน้อยกว่าความผิดฐานกระทำชำเรา ตามมาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง และการกระทำอนาจาร ตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง แต่ไม่ได้ถูกบัญญัติให้เป็นให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา ๒๘๑ แต่อย่างใด

๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แสดงความคิดเห็น ดังนี้

กรณีผู้กระทำชำเราเป็นโรคติดต่อร้ายแรงทางเพศสัมพันธ์ เช่น กรณีผู้ติดเชื้อไวรัสเอชไอวี (HIV) ที่ร่างกายไม่มีภูมิคุ้มกันเพียงพอในการป้องกันร่างกายจากเชื้อโรคนอกทำให้เกิดโรคติดเชื้ออื่น ๆ แทรกซ้อนได้ ได้กระทำชำเราผู้อื่นโดยรู้ถือว่าตนเป็นผู้ป่วยติดเชื้อ ควรจะมีการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดให้ได้รับโทษหนักขึ้น

๓) มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน แสดงความคิดเห็น ดังนี้

(๑) ควรเพิ่มบทนิยามคำว่า “กระทำอนาจาร” ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตีความพฤติการณ์ได้อย่างชัดเจน และสามารถแยกแยะพฤติการณ์ของ “การกระทำชำเรา” “การกระทำอนาจาร” และ “การคุกคามทางเพศ” ออกจากกันได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม

(๒) เห็นควรให้มีการระบุโทษการกระทำชำเราต่อผู้สูงอายุให้สูงขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุมักไม่มีทางต่อสู้เมื่อตกเป็นเหยื่อการกระทำชำเราด้วยสภาพร่างกาย โดยโทษควรไม่น้อยกว่าการกระทำชำเราต่อเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

(๓) พฤติการณ์ “กระทำชำเรา” “กระทำอนาจาร” และ “คุกคามทางเพศ” เป็นสิ่งที่เป็นภัยต่อความปลอดภัยต่อสวัสดิภาพและอนาคตของคนในสังคมทุกเพศทุกวัยในระยะยาว การกำหนดโทษจึงต้องคำนึงถึงความเสียหายต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในทุกมิติอย่างถี่ถ้วน และควรกำหนดความรับผิดชอบของผู้กระทำผิด โดยเฉพาะในส่วนของการเยียวยาเหยื่อ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล ความเจ็บป่วยที่เกิดจากการถูกกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร และการคุกคามทางเพศ เช่น ค่าจิตแพทย์ ค่าใช้จ่ายในการทำแท้งในกรณีที่มีการตั้งครรภ์หรือค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่มีการติดเชื้อไวรัส (HIV) จากผู้กระทำชำเรา

(๔) ปัจจุบันการกระทำอนาจารและการคุกคามทางเพศผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความรุนแรงมากขึ้น ภาครัฐควรมีการศึกษารูปแบบและผลกระทบต่อเหยื่อที่ถูกกระทำอนาจารผ่านช่องทางนี้ให้ครอบคลุมมากขึ้น

(๕) ในส่วนของบทนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ควรเพิ่มข้อความว่า “...กระทำไปด้วยเจตนาหว่านล้อม ชักจูง ล่อลวง หรือวิธีการอื่นใด โดยการอ้างเหตุในการพิจารณาให้คุณโทษในตำแหน่งหน้าที่ต่อผู้ถูกกระทำ” อาจทำให้ความหมายของการคุกคามทางเพศมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

๔) ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom แสดงความคิดเห็น ดังนี้

(๑) ควรมีกฎหมายรองรับวิธีการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศผ่านสื่อออนไลน์ แม้ว่าผู้กระทำความผิดยังไม่ตกเป็นจำเลย เช่น ให้หยุดการติดต่อกับผู้ถูกกระทำ

(๒) ควรมีการปรับแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดทางเพศต่าง ๆ ผ่านวิธีการใช้สื่อออนไลน์ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่เดิมกฎหมายอาญายังไม่ครอบคลุม จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้กฎหมายอาญาทันสมัยเท่าทันกับรูปแบบการกระทำความผิดผ่านสื่อออนไลน์เหล่านั้น โดยเฉพาะการคุ้มครองเด็กที่ถูกล่วงละเมิดผ่านสื่อออนไลน์ นอกจากนี้ ควรมีกฎหมายรองรับให้ผู้ปกครองดูแลบุตรอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์หรือมีมาตรการบังคับให้ผู้ปกครองต้องดูแลหรือมีการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศผ่านการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

๓) ตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ควรพิจารณา ๔ มาตรการ ในการบริหารจัดการเรื่องความรุนแรงและการกระทำความผิดทางเพศกับเด็ก ได้แก่ มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางบริหาร มาตรการทางสังคม มาตรการทางการศึกษา ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้ ควรพิจารณาการควบคุมภาคธุรกิจในการออกแบบผลิตภัณฑ์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยควรพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคตเพื่อให้มีมาตรการป้องกันการเกิดความรุนแรงหรือการล่วงละเมิดทางเพศเด็กต่อไป

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....^๔ มีดังนี้

- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางเพศ ได้แก่ การกระทำชำเรา และคุกคามทางเพศตามร่างพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ รวมทั้งเป็นการป้องปรามให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าวน้อยลง ส่งผลให้ประชาชนในสังคมสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบอาชีพในสถานที่ทำงานซึ่งมีนายจ้าง หรือผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือ ส่งเสริมให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพได้โดยไม่ต้องหวาดระแวงเรื่องความรุนแรงทางเพศในสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ ผลของการลดจำนวนผู้กระทำความผิดและลดจำนวนคดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศทำให้เกิดคดีความผิดเกี่ยวกับเพศน้อยลงได้ และส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายของรัฐในการดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิด

- ผลกระทบต่อสังคม

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับนิยามการกระทำความผิดฐานกระทำชำเราและคุกคามทางเพศ โดยกำหนดให้นิยามครอบคลุมการกระทำความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตและสอดคล้องกับความหลากหลายทางเพศในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบในแง่บวกต่อการป้องปรามและลดจำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในสังคม และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลในสังคมได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ร่างกฎหมายฉบับนี้จะมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดก็ตาม ควรพิจารณาผลกระทบทางสังคมที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีความเสียหายหรือเหยื่อที่ถูกคุกคามทางเพศประกอบด้วย โดยคำนึงถึงกลไกในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของบุคคลดังกล่าว

- ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาด้านความผิดเกี่ยวกับเพศอันเป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แสดงออกถึงการยอมรับความเท่าเทียมของเพศที่หลากหลายในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมทางเพศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี

---

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓ - ๕.

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (www.parliament.go.th) แล้ว

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

**บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....***

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

เนื่องในปัจจุบันมีการกระทำความผิดทางเพศในหลายรูปแบบและเป็นการกระทำต่อบุคคลทุกวัยทุกเพศ รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ถูกระทำ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และเนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งกฎหมายที่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีความผิดนั้น มีเพียงความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นความผิดฐานลหุโทษและยังไม่ตรงกับลักษณะของการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศโดยตรง สมควรกำหนดให้การคุกคามทางเพศเป็นความผิดทางอาญา เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น และกำหนดวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อป้องกันสังคมจากปัญหาการคุกคามทางเพศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๑

๒. บทวิเคราะห์

ด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๘) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ประกอบกับในปัจจุบันมีการคุกคามทางเพศในระดับที่เป็นปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรง จึงต้องมีบทกฎหมายในการป้องปรามการกระทำในลักษณะดังกล่าว และเพิ่มฐานความผิดทางอาญา ความผิดฐานคุกคามทางเพศ โดยร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย

สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำเสนอความเห็น โดยได้จัดกลุ่มความผิด (constellation) ของ “กระทำชำเรา” แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้^๒

---

* ที่มา : เรียบเรียงโดยนางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร, น. (๑๒), สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=YL2YY>.

^๒ บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗, น. ๑๑-๑๒, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=KQJF4>.

๒.๑.๑ กลุ่มเป็นผู้กระทำ (Active) โดยผู้ถูกระทำมิได้ให้ความยินยอม

กรณีคำว่า “ชาย” หรือ “หญิง” ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้ให้หมายถึงชายหรือหญิงตามเพศสภาพ

๑) ชายกระทำต่อหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของตนสอดใส่ (ล่วงล้ำ) อวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด หรือทวารหนักของหญิงอื่น

๒) ชายกระทำต่อหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อวัยวะอย่างอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศของชายนั้น) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ สอดใส่ (ล่วงล้ำ) อวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด หรือทวารหนักของหญิงอื่น

กรณีคำว่า “ชาย” หรือ “หญิง” ตามตัวอย่างต่อไปนี้ให้หมายถึง ชายตามเพศสภาพ และชายข้ามเพศ หรือหญิงตามเพศสภาพหรือหญิงข้ามเพศ

๓) ชายกระทำต่อหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ สอดใส่ (ล่วงล้ำ) อวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด หรือทวารหนักของหญิงอื่น

๔) ชายกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของตน สอดใส่ (ล่วงล้ำ) ทวารหนักของชาย

๕) ชายกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อวัยวะอย่างอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศของชายนั้น) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ สอดใส่ (ล่วงล้ำ) ทวารหนักของชายอื่น

๖) ชายกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน ชายใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ สอดใส่ (ล่วงล้ำ) ทวารหนักของชายอื่น

๗) หญิงกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน หญิงใดใช้อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของตน สวมใส่ (ล่วงล้ำ) อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของชายอื่น

๘) หญิงกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน หญิงใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อวัยวะอย่างอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศของหญิงนั้น) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ ล่วงล้ำทวารหนักของชายอื่น

๙) หญิงกระทำต่อชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน หญิงใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ ล่วงล้ำทวารหนักของชายอื่น

๑๐) หญิงกระทำต่อหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน หญิงใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อวัยวะอย่างอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศของหญิงนั้น) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ ล่วงล้ำอวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด หรือทวารหนักของหญิงอื่น

๑๑) หญิงกระทำต่อหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน หญิงใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ ล้วงล้าอวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด หรือทวารหนักของหญิงอื่น

๑๒) กระทำต่อช่องปากของผู้ถูกระทำ

(ก) กระทำโดยใช้อวัยวะเพศ เพื่อสนองความใคร่ของตน ผู้ใดใช้อวัยวะเพศ หรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของตน สอดใส่ (ล้วงล้า) ช่องปากผู้อื่น

(ข) กระทำโดยใช้สิ่งอื่นใดซึ่งมิใช่อวัยวะเพศ เพื่อสนองความใคร่ของตน ผู้ใดใช้สิ่งอื่นใด (เช่น อวัยวะอย่างอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศ อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ) โดยมีเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ สอดใส่ (ล้วงล้า) ช่องปากของผู้อื่น

๒.๑.๒ กลุ่มเป็นผู้ถูกระทำ (Passive) โดยที่ผู้ถูกระทำมิได้ให้ความยินยอม

ทั้งนี้ คำว่า “ชาย” หรือ “หญิง” ตามตัวอย่างต่อไปนี้ ให้หมายถึง ชายตามเพศสภาพ และชายข้ามเพศ หรือหญิงตามเพศสภาพหรือหญิงข้ามเพศ

๑) ผู้ถูกระทำเป็นหญิง เพื่อสนองความใคร่ของตน ผู้ใดบังคับให้หญิงใช้อวัยวะเพศ หรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัด สวมใส่ (ล้วงล้า) อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของผู้กระทำ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งผู้กระทำเจตนาใช้ประกอบการร่วมเพศ

๒) ผู้ถูกระทำเป็นชาย เพื่อสนองความใคร่ของตน ผู้ใดบังคับให้ชายใช้อวัยวะเพศ หรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัด สอดใส่ (ล้วงล้า) อวัยวะเพศ อวัยวะเพศจากการผ่าตัด ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้กระทำ

๓) การกระทำโดยใช้ช่องปากของผู้ถูกระทำ เพื่อสนองความใคร่ของตน ผู้ใดบังคับให้ผู้อื่นใช้ช่องปาก สวมใส่ (ล้วงล้า) อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัดของผู้กระทำ

๒.๑.๓ กระทำการอื่นใด ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันกับตัวอย่างข้างต้น

อย่างไรก็ดี การกระทำทั้งหลายข้างต้นจะไม่รวมถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ สอดใส่ เข้าไปในทอปปัสสาวะของผู้ถูกระทำซึ่งเป็นชาย

(๒) การใช้อุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศหรือ sex toy หรือวัตถุอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างอุปกรณ์สร้างความสุขทางเพศ สิ่งของหรืออวัยวะอื่นใดซึ่งมิใช่อวัยวะเพศหรืออวัยวะเพศจากการผ่าตัด สอดใส่ ช่องปากของผู้กระทำ

๒.๒ การเพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ”

การเพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” ให้หมายความว่า กระทำโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดงอาการปิกิริยาหรือท่าทาง การติดต่อสื่อสาร การเฝ้าดู การติดตามรังควาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ รวมถึงกระทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้ ต่อผู้อื่น อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเดือดร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับความไม่ปลอดภัยในทางเพศ^๓

^๓ อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๑, น. ๑.

๒.๓ กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กำหนดบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” และกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่การคุกคามทางเพศมีความรุนแรงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสังคมและลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ตกเป็นเหยื่อจากการล่วงละเมิดทางเพศ

อย่างไรก็ดี ในคดีคุกคามทางเพศ หากปรากฏว่าจำเลยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า จะคุกคามทางเพศหรือรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติของผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าศาลจะลงโทษจำเลยหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจสั่งห้ามจำเลยนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกิน ๒ ปี^๔

๒.๔ การแก้ไขเพิ่มเติมความผิดหลู่โทษ

การแก้ไขเพิ่มเติมความผิดหลู่โทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้นได้กระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล^๕

๓. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญและวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขนิยามคำว่า “กระทำซ้ำเรา” ให้ครอบคลุมรูปแบบของการกระทำความผิดทางเพศและความหลากหลายทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งผลให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจน และสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องเพศได้มากขึ้น รวมทั้งเป็นมาตรการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในสังคมด้วย

๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีฐานความผิดคุกคามทางเพศซึ่งเดิมเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญซึ่งเป็นหลู่โทษในประมวลกฎหมายอาญา ส่งผลให้มีกลไกในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในลักษณะการคุกคามทางเพศได้ชัดเจนขึ้น และเป็นวิธีการป้องปรามไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศในสังคม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ความผิดฐานคุกคามทางเพศมีโทษทางอาญานหนักขึ้นกว่าความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญ

๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดเหตุการณ์ของการคุกคามทางเพศกรณีอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ซึ่งเป็นการบัญญัติให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับโทษที่หนักขึ้นจากการคุกคามทางเพศของผู้ที่มีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ ส่งผลให้มีกลไกในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่อยู่ในสถานที่ทำงานอันมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจเหนือในฐานะผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างเข้ามาเกี่ยวข้อง

^๔ อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๑, น. ๓.

^๕ อ้างแล้วตามเชิงอรรถที่ ๑, น. ๓.

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

๑) ควรเพิ่มบทบัญญัติความหมายของคำว่า “กระทำอนาจาร” ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตีความพฤติการณ์ได้อย่างชัดเจน และสามารถแยกแยะพฤติการณ์ของ “กระทำชำเรา” “กระทำอนาจาร” และ “คุกคามทางเพศ” ออกจากกันได้อย่างชัดเจน และครอบคลุม

๒) การบัญญัติให้มีเหตุฉกรรจ์ ควรพิจารณากำหนดตามความร้ายแรงของอันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของผู้กระทำที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ การคุกคามทางเพศย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุกคามในแต่ละราย แตกต่างกันไปตามพฤติการณ์ที่ถูกละเมิด จึงควรพิจารณาเรื่องผลฉกรรจ์ ซึ่งเป็นผลของการกระทำ ความผิดที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยเป็นผลทั่วไปที่บุคคลสามารถคาดเห็นได้ประกอบด้วย

ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
แนวทางป้องกันการคุกคามทางเพศผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์

นางสาวจิตรگان เจียรตระกูล
วิทยาการชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย

“การคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment)” สามารถแยกองค์ประกอบของคำได้เป็น ๒ คำ คือ (๑) คำว่า “คุกคาม” กับ (๒) คำว่า “ทางเพศ” การคุกคามเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งเมื่อใดก็ตามที่มีบุคคลอื่นละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ถือว่าเป็นการคุกคาม เมื่อนำมาประกอบกับ คำว่าทางเพศ จึงให้คำนิยามได้ว่าเป็นการกระทำที่ทำให้รู้สึกถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพในทางเพศ ซึ่งเดิมการคุกคามทางเพศ คือ การกระทำต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นในพฤติกรรมทางเพศที่ผู้กระทำแสดงออกหรือกระทำอย่างไม่เหมาะสมเท่านั้น แต่ในปัจจุบันการคุกคามทางเพศหมายความรวมถึง การคุกคามในเรื่องเพศสภาพด้วย^๑

ระดับของการคุกคามทางเพศสามารถแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่ (๑) โลกออฟไลน์ คือ ผู้ถูกกระทำอยู่ในสถานะมีอำนาจหรือการตอรองน้อยกว่า อาจเป็นเพราะความแตกต่างในด้านเพศ ด้านสังคม ด้านฐานะ ด้านชนชั้น ด้านความเป็นอยู่ ด้านวัฒนธรรม ด้านชาติพันธุ์ หรือแม้กระทั่ง การเป็นผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา กับ (๒) โลกออนไลน์ ผู้กระทำจะสามารถสืบค้น และเป็นฝ่ายสังเกตว่าผู้ถูกกระทำเป็นใคร มีฐานะทางสังคมแบบใด มีตัวตนและวิธีการแสดงออกอย่างไร ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อหาช่องทางที่จะสามารถดำเนินการอย่างไรต่อเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ อีกทั้งในรูปแบบดั้งเดิม สามารถแบ่งระดับของการคุกคามทางเพศได้เป็น (๑) การคุกคามทางเพศ ที่เกิดในโลกจริง ๆ กับ (๒) การคุกคามทางเพศที่เกิดในโลกเสมือนจริง หากเปรียบเทียบทั้ง ๒ แบบแล้ว การคุกคามทางเพศที่เกิดในโลกเสมือนจริงมีความเสี่ยงต่อการคุกคามทางเพศมากกว่า เพราะบุคคล ที่เข้ามาเกี่ยวข้องมีจำนวนมากขึ้น ผลกระทบมีความกว้างขวางมากกว่าโลกจริง ๆ และการจับกุม ผู้กระทำความผิดทำได้ยากเพราะเป็นโลกที่ไม่ทราบว่ามีผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ การคุกคาม ทางเพศสามารถแบ่งได้เป็น (๑) การคุกคามทางเพศทางตรง คือ การที่สามารถพิจารณาได้อย่างชัดเจน และมีบรรทัดฐานร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เช่น การข่มขืน การทำร้ายร่างกาย สามารถเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกกระทำนั้นกำลังถูกกระทำ กับ (๒) การคุกคามทางเพศทางอ้อมที่มีลักษณะซับซ้อนมากกว่า เช่น การใช้คำพูดข่มขู่ แต่มีองค์ประกอบบ่งชี้ว่าด้านลบ ต้องตีความคำพูดประกอบด้วยว่าควรรู้สึกดีหรือไม่ดี เพราะคำพูดนั้นมีลักษณะไม่ชัดเจน คลุมเครือ จนบางครั้งผู้ถูกกระทำยังไม่ทราบว่ากำลังถูกคุกคามอยู่

หากพิจารณาพบว่ามีความถี่ของการคุกคามทางเพศจำนวนมาก เช่น การกล่าวถึงบุคคล โดยไม่เจาะจง แต่บุคคลนั้น สามารถทราบได้ว่า หมายถึงตนเอง เข้าข่ายเป็นการคุกคามหรือไม่ เช่น บุคคลหนึ่งนำรูปใส่ชุดว่ายน้ำเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ Facebook ต่อมาเมื่อมีบุคคลอื่นเข้ามา แสดงความคิดเห็นด้วยคำที่อาจเข้าข่ายคุกคามทางเพศ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาจากเจตนาและความรู้สึก ของผู้ถูกกระทำเป็นรายกรณี เพราะการแสดงความคิดเห็นในลักษณะพิมพ์ข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีอุปสรรค คือ ต้องตีความตัวอักษร เพราะไม่สามารถเห็นบริบทโดยรอบอย่างเดียวกับการสื่อสาร ต่อหน้า แต่หากข้อความนั้นมีลักษณะชัดเจนเป็นคำที่มีความหมายเชิงลบ คำเหล่านี้ถือเป็นการคุกคาม

^๑ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, “สรุปสาระสำคัญจากเสวนาวิชาการ หัวข้อ “ปัญหาโลก (ออนไลน์) แดก การคุกคามทางเพศ บนโซเชียลมีเดีย” (จัดโดยกลุ่มนิติวิชาการ) ณ ห้อง น.๓๐๑ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต, (๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓), สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗, <https://www.law.tu.ac.th/seminar-summary-online-sexual-harassment/>.

ไม่ว่าผู้ถูกระทำจะอยู่ในเพศสภาพใดก็ตาม ในมุมมองของกฎหมายมีอุปสรรคในการบังคับใช้บทลงโทษกับผู้กระทำ เพราะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำกล่าวถึงบุคคลนั้นจริงหรือไม่ ถ้าไม่มีการเจาะจงบุคคลว่าหมายถึงใคร จะเป็นคดีอาญาไม่ได้ เพราะในทางอาญาต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ใดเป็นผู้เสียหาย เว้นแต่คดีอาญาแผ่นดินหรือคดีที่ย่อมความไม่ได้ เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย เป็นความผิดที่ย่อมความไม่ได้ ไม่จำเป็นต้องมีผู้เสียหายเป็นผู้ดำเนินคดี ดังนั้น หากไม่สามารถเจาะจงบุคคลหรือไม่มีผู้เสียหายอย่างชัดเจน ในทางกฎหมายจึงไม่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ถ้าประสงค์ทราบสิ่งที่ผู้แสดงความคิดเห็นนั้น ประสงค์จะสื่อสารเกี่ยวกับสิ่งใดหรือหมายถึงผู้ใดนั้น ต้องสอบถามด้วยตนเองหรือสามารถให้ผู้อื่นสอบถามให้ เพราะการสอบถามจะทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการพิมพ์ข้อความปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์นั้น เกิดความตระหนักว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

อีกทั้งมีกรณีการคุกคามทางเพศกับตัวละครสมมติ เช่น Animation ภาพวาด หรือสิ่งอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ถือเป็นการคุกคามทางเพศหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่าการพิมพ์ข้อความในลักษณะนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่ สังคมสามารถยอมรับได้หรือไม่ กล่าวคือ แม้ตัวละครสมมติหรือภาพวาดจะไม่มีชีวิตจิตใจ ไม่สามารถอ่านข้อความได้ แต่ผู้อ่านการแสดงความคิดเห็นสามารถพิจารณาว่ามีความไม่เหมาะสม หรือกรณีที่การแสดงความคิดเห็นด้วยคำที่มีความหมายเชิงลบกับตัวละครสมมติหรือภาพวาด อาจทำให้ผู้พิมพ์ไม่สามารถแยกได้ว่าควรพิมพ์กับรูปภาพคนจริง ๆ หรือไม่ จึงสรุปได้ว่า การพิมพ์ข้อความในเชิงลบต่อตัวละครสมมติหรือภาพวาดเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ในทางกฎหมาย ตัวละครสมมติไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่สามารถปรากฏเป็นความผิดทางอาญาได้ จึงควรนำแนวคิดเชิงรุกหรือเชิงป้องกันมาใช้บังคับ เช่น ในทางอาญาโดยหลักการต้องมีการลงมือกระทำเกิดขึ้นก่อนถึงจะเป็นความผิด แต่หลาย ๆ การกระทำ กฎหมายกำหนดความผิดก่อนขึ้นลงมือกระทำ เช่น ความผิดฐานผู้ใช้ ouse แล้วมีความผิดทันที หรือการเตรียมการวางเพลิงเผาทรัพย์ เมื่อนำแนวคิดเชิงรุกหรือเชิงป้องกันมาปรับกับการคุกคามทางเพศ จึงเสนอได้ว่า (๑) แม้เป็นตัวละครสมมติ แต่หากเป็นตัวละครเสมือนจริง ควรมีกฎหมายหรือมาตรการบางประการมาป้องกันไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศ (๒) แนวคิดเชิงรุกเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจริงในอนาคต กล่าวคือ หากบุคคลนั้นสามารถกระทำต่อตัวละครสมมติได้ ในทางอาชญาวิทยา บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำต่อบุคคลอื่นจริง ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหา จึงควรมีมาตรการป้องกันในเชิงรุก

นอกจากนี้ มีกรณีหากผู้กระทำไม่ได้เจตนาทำให้ผู้ถูกระทำไม่ปลอดภัยทางเพศ แต่ผู้ถูกระทำมีสภาพจิตใจที่เกิดความกังวลใจ ถือเป็นการคุกคามทางเพศหรือไม่นั้น ทุกครั้งที่มีการกระทำอันเป็นการคุกคาม ผู้กระทำไม่ได้ถูกตั้งคำถามกลับ แต่ผู้ถูกระทำจะได้รับคำถามจากสังคมจำนวนมาก เช่น “ไปดำเนินการแบบไหนถึงทำให้เกิดเรื่องแบบนี้” หรือ “ถ้าทราบว่าประสบเหตุการณ์แบบนี้ จะเผยแพร่รูปภาพแบบนั้นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำไม” หรือ “ทำไมไม่พิจารณาก่อนเผยแพร่รูปภาพแบบนั้นว่าจะส่งผลกระทบอะไรบ้าง” พิจารณาได้ว่า นอกจากผู้ถูกระทำจะถูกกระทำแล้ว พบว่าผู้ถูกระทำถูกสังคมตั้งคำถามกับสิ่งที่ได้รับผลกระทบนั้นเสมอ และในกระบวนการยุติธรรมผู้ถูกระทำจะถูกตั้งคำถามซ้ำ ๆ ในหลายกระบวนการ ตั้งแต่การแจ้งความ การเข้าพบพนักงานสอบสวน การเข้าพบพนักงานตรวจร่างกาย ทำให้ผู้ถูกระทำเสมือนได้รับผลกระทบของการกระทำซ้ำอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงสร้างความเข้าใจต่อผู้ถูกระทำและควรตั้งคำถามกลับไปยังผู้กระทำ เช่นเดียวกันว่าได้รับบทเรียนอะไรจากการกระทำของตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม การคุกคาม

ถึงแม้ผู้กระทำจะอ้างว่าไม่ได้เจตนา เช่น ปรากฏการณ์พิมพ์คำว่า “หอม” ในสื่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะแสดงความคิดเห็นด้วยเจตนาหรือด้วยการพิมพ์ตามคนอื่น ทำให้ผู้ถูกระทำมีความเข้าใจว่ามีความไม่เหมาะสม เพราะคำว่า “หอม” สามารถเกิดได้ทั้งในโลกของความจริงกับโลกเสมือนจริง ซึ่งหากนำไปใช้ในโลกเสมือนจริงจะก่อให้เกิดผลกระทบมากกว่า และปรากฏการณ์นี้เป็นการคุกคามทางเพศทางอ้อมที่ต้องตีความความหมายก่อน เพราะถ้าเป็นการคุกคามทางเพศทางตรงสามารถเข้าใจความหมายได้โดยไม่ต้องตีความ การพิจารณาว่าปรากฏการณ์คำว่า “หอม” ผิดกฎหมายหรือไม่ต้องพิจารณา (๑) บริบทของการสื่อสารว่าสามารถทำให้บุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้หรือไม่ว่าหมายถึงการดูถูกเหยียดหยาม (๒) ต้องดูนิยามว่าสิ่งที่ผู้กระทำกล่าวเป็นการกระทำที่กระทบสิทธิและเสรีภาพทางเพศมากน้อย เพียงใด (๓) การจะปรากฏความผิดตามกฎหมายอาญานั้น พิจารณามีผลกระทบเกิดขึ้นหรือไม่ กล่าวคือ ในทางอาญาความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นต้องเป็นรูปธรรมหรือสามารถพิสูจน์ได้ชัดเจน แต่หากเป็นเรื่องการคุกคามทางเพศที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกจะทำให้พิสูจน์ทราบความเสียหายได้ยาก จึงต้องพิจารณาต่อไปว่า ความรู้สึกแบบใดถึงจะทำให้กระทำผิดกฎหมายได้ ความรู้สึกในที่นี้ต้องพิจารณาจากวิญญูชน ไม่ใช่ปัจเจกบุคคล ซึ่งหากพิสูจน์และอธิบายถึงผลกระทบที่บุคคลที่ถูกกระทำได้รับมาได้ กฎหมายจะให้ความคุ้มครอง ดังนั้น คำว่า “หอม” อาจจะพิจารณาจากนิยามอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องพิจารณาด้วยว่าผู้ถูกระทำรู้สึกกับคำว่า “หอม” อย่างไร เช่น ถ้าผู้ถูกระทำเผยแพร่รูปภาพ แล้วมีผู้พิมพ์ว่า “หอม” ผู้ถูกระทำอาจเริ่มมีคำถามแล้วว่ารูปภาพที่เผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์นั้น มีความหมายสื่อถึงกลิ่นอะไร หรือถ้ามีผู้อื่นมาพิมพ์เว้นวรรคว่า “หอม” ผู้ถูกระทำมีความรู้สึกที่ผู้พิมพ์ไม่ได้ต้องการสื่อความหมายโดยตรงของคำว่าหอม หรือรู้สึกว่ายากจนนอกเป็นคำชมแต่ผู้พิมพ์น่าจะสื่อความหมายแฝงบางอย่างไว้ ทั้งนี้ แม้ว่าการที่ผู้ถูกระทำรู้สึกสงสัยและรู้สึกไม่ดีเช่นนี้ ถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศได้ หรือคำอื่น ๆ ที่ไม่ได้ถูกนิยามในเชิงลบแต่ถูกนำมาใช้เป็นคำย่อหรือคำแทน ซึ่งทำให้ผู้ถูกระทำรู้สึกไม่ดี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ควรกระทำ

ดังนั้น แม้ในปัจจุบันการใช้ภาษามีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะคำในเรื่องเพศที่จะนำคำอื่นมาแทนที่ สาเหตุเพราะว่าเรื่องเพศเป็นการกล่าวในพื้นที่ส่วนตัว หากประสงค์ที่จะกล่าวในพื้นที่สาธารณะ การใช้วาจาตรง ๆ อาจไม่ได้รับการยอมรับ จึงต้องใช้คำอื่นมาแทนเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้วาจาตรง ๆ ดังนั้น เมื่อเกิดการพัฒนาของภาษาที่มีการใช้คำแทนที่ โดยผู้คนส่วนใหญ่เข้าใจความหมาย แม้ผู้รับสารไม่ทราบความหมายที่แท้จริงตามความหมายที่แฝงอยู่ แต่ผู้รับสารมีความเข้าใจว่ามีความไม่เหมาะสม ถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศได้ และแม้ว่ากฎหมายอาญาจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ เมื่อกระทำโดยเจตนา ยกเว้นการกระทำโดยประมาทและเรื่องความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัด ซึ่งการคุกคามทางเพศไม่ใช่อำนาจกระทำโดยประมาท แต่เป็นการกระทำโดยเจตนา ดังนั้น เมื่อผู้กระทำขาดเจตนา จึงไม่มีความผิดในทางอาญา อย่างไรก็ดี หากพิจารณาแต่หลักการแนวคิดจะทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคคุกคามทางเพศได้ จึงเสนอว่า ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้กระทำความผิดว่า สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ สิ่งใดควรสื่อสารหรือไม่ควรสื่อสาร ผู้กระทำความผิดต้องเข้าใจว่าหากกระทำการใด ๆ แล้ว จะส่งผลกระทบให้เกิดสิ่งใดขึ้น ดังนั้น หากได้รับบทลงโทษผู้กระทำความผิดไม่ควรอ้างคำว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์

ในส่วนกรณีผู้เสียหายถูกนำรูปภาพเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ Twitter ด้วยคำพูดที่คุกคามว่า ประสงค์ในร่างกายของผู้เสียหาย แม้ว่ารูปภาพดังกล่าวเป็นรูปภาพที่เรียบร้อย แต่งกายด้วยชุดสุภาพ อยู่ภายในวัด จึงสามารถพิจารณาได้ ๒ ส่วน คือ (๑) ลักษณะของการกระทำด้วยคำพูดที่เป็นการดูหมิ่น

เหยียดหยาม (๒) ความสัมพันธ์ของรูปภาพกับข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าสามารถดำเนินคดีทางอาญาได้นั้น ในส่วนของรูปภาพที่เป็นการแต่งกายเรียบริ้ยและอยู่ภายในวัดไม่สามารถเอาผิดทางอาญาได้ เพราะไม่ได้ส่งผลเสียหาย แต่ในส่วนของข้อความที่มีลักษณะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม สามารถฟ้องคดีอาญาฐานหมิ่นประมาทได้ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าไม่ประสงค์ปรึกษาทนาย แจ้งความ หรือฟ้องร้องดำเนินคดี ในกรณีของ Twitter สามารถกด Report เพื่อให้รูปภาพกับข้อความถูกลบไปได้ แต่วิธีการแก้ปัญหานี้อาจทำให้ปัญหายังคงดำเนินต่อไป คือเมื่อถูกลบ ผู้กระทำสามารถสร้างบัญชีผู้ใช้งานใหม่ เพื่อดำเนินการเผยแพร่รูปภาพเดิม เพื่อคุกคามผู้ถูกระทำได้ หรืออีกวิธีสำหรับการจัดการปัญหา คือ ปรึกษาแพทย์หรือนักจิตวิทยา เพื่อรักษาสภาพจิตใจของบุคคลที่เป็นเหยื่อของการถูกระทำ

ทั้งนี้ มีกรณีผู้เสียหายเล่นเกมออนไลน์ที่ต้องมีการเปิดอุปกรณ์สื่อสารเพื่อสื่อสารกับผู้ฟัง แต่ปรากฏว่า มีผู้ชายจากที่อื่นกล่าววาจาคุกคามในลักษณะว่าจะไปข่มขืน ดังนั้น หากผู้เสียหายถูกคุกคามในลักษณะดังกล่าวนี้ มี ๓ เรื่องหลัก ๆ ที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ (๑) ประเด็นเกี่ยวกับตนเอง โดยอาจพบผู้เชี่ยวชาญปรึกษาปัญหา เพื่อให้ตนเองเข้าใจปัญหา มีทัศนคติในเชิงบวก เช่น การที่ผู้กระทำทำแบบนี้ แสดงว่าบุคคลนั้นไม่ทราบเกี่ยวกับผู้ถูกระทำในทุกมิติ หรือเพื่อสร้างทัศนคติการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นอีกครั้ง (๒) ประเด็นเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ต้องดำเนินคดีนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพื่อเป็นการรักษาสีติของตนเองและสร้างบรรทัดฐานให้แก่สังคม (๓) ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ซึ่งมี ๔ ประเด็นที่ต้องสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้อง คือ ประเด็นแรก สอนให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง คิดก่อนพูดเสมอ เพื่อลดปัญหาการคุกคามทางเพศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประเด็นที่สอง สร้างหนังสือคู่มือเกี่ยวกับคำที่ต้องคิดหรือตระหนักก่อนพูด เพราะบางครั้งคำพูดของบุคคลสามารถสร้างเสียงหวัรเราะให้แก่บุคคลหนึ่ง แต่ไปกระทบจิตใจของบุคคลอื่น ประเด็นที่สาม สร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าทางกฎหมายหรือทางสังคมสงเคราะห์ เช่น ไม่ควรถามคำถามที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ ประเด็นที่สี่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีกฎหมาย Cyberbullying เพื่อให้ปรับใช้กับเหตุการณ์การคุกคามได้หลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะเรื่องการคุกคามทางเพศเท่านั้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปแนวทางป้องกันการคุกคามทางเพศผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ได้จำนวน ๖ แนวทาง ดังนี้

๑) การสอบถามผู้แสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการพิมพ์ข้อความให้ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ด้วยถ้อยคำที่มีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศเพื่อให้ทราบว่าผู้แสดงความคิดเห็นต้องการที่จะสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องใดหรือหมายถึงบุคคลใดก็จะทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นนั้น เกิดความตระหนักว่าการดำเนินการดังกล่าว เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

๒) การนำแนวคิดเชิงรุกหรือเชิงป้องกันมาปรับกับการคุกคามทางเพศ เสนอได้ว่า (๑) แม้เป็นตัวละครสมมติ แต่หากเป็นตัวละครเสมือนจริง ควรมีกฎหมายหรือมาตรการบางประการมาป้องกันไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศ (๒) แนวคิดเชิงรุกเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจริงในอนาคต กล่าวคือ หากบุคคลนั้นสามารถกระทำต่อตัวละครสมมติได้ ในทางอาชญาวิทยา บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำต่อบุคคลอื่นจริง ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหา จึงควรมีมาตรการป้องกันในเชิงรุก

๓) การสร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าทางกฎหมายหรือทางสังคมสงเคราะห์ เช่น ไม่ควรถามคำถามที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ และสร้างความเข้าใจต่อผู้ถูกระทำ รวมถึงควรตั้งคำถามกลับไปยังผู้กระทำเช่นเดียวกันว่าได้รับบทเรียนอะไรจากการกระทำของตนเอง

๔) ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้กระทำความผิดว่า สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ สิ่งใดควรสื่อสารหรือไม่ควรสื่อสาร ผู้กระทำความผิดต้องเข้าใจว่าหากกระทำการใด ๆ แล้ว จะส่งผลกระทบให้เกิดสิ่งใดขึ้น ดังนั้น หากได้รับบทลงโทษ ผู้กระทำความผิดไม่ควรอ้างคำว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์

๕) การที่ผู้เสียหายถูกนำรูปภาพเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Twitter ด้วยคำพูดที่คุกคามที่มีลักษณะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม สามารถฟ้องคดีอาญาฐานหมิ่นประมาทได้ แต่อย่างไรก็ดี ถ้าไม่ประสงค์ปรึกษาทนาย แจ้งความ หรือฟ้องร้องดำเนินคดี ในกรณีของ Facebook และ Twitter สามารถกด Report เพื่อให้รูปภาพกับข้อความถูกลบไปได้ แต่วิธีการแก้ปัญหานี้อาจทำให้ปัญหายังคงดำเนินต่อไป คือ เมื่อถูกลบ ผู้กระทำความผิดสามารถสร้างบัญชีผู้ใช้งานใหม่ เพื่อดำเนินการเผยแพร่รูปภาพเดิม เพื่อคุกคามผู้ถูกระทำได้ หรืออีกวิธีสำหรับการจัดการปัญหา คือ ปรึกษาแพทย์ หรือนักจิตวิทยา เพื่อรักษาสภาพจิตใจของบุคคลที่เป็นเหยื่อของการถูกระทำความ

๖) การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีกฎหมาย Cyberbullying เพื่อให้ปรับใช้กับเหตุการณ์การคุกคามได้หลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะเรื่องการคุกคามทางเพศเท่านั้น

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบัน ในการจัดการปัญหาการคุกคามทางเพศทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น ในทางแพ่ง ลักษณะของการกระทำมีลักษณะของการกระทำละเมิด สามารถฟ้องคดีได้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาเกี่ยวกับด้านจิตใจหรือความรู้สึก การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นเรื่องยาก เพราะต้องพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นให้ได้ ส่วนในทางอาญามีการบัญญัติความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้ เรื่องนี้มีประเด็นว่าต้องเป็นถ้อยคำดูหมิ่นเหยียดหยาม อันเป็นการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ และข้อความนั้นต้องยืนยันข้อเท็จจริงได้ นอกจากนี้หลายครั้งการคุกคามทางเพศเป็นการกล่าวโดยไม่ได้ระบุตัวผู้เสียหาย จึงฟ้องคดีอาญาฐานหมิ่นประมาทไม่ได้

ดังนั้น เมื่อถูกคุกคามทางเพศ มาตรการทางกฎหมายหรือความรู้สำคัญที่ควรทราบ เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศ หรือมีวิธีการรับมือต่อการถูกคุกคามทางเพศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มี ๒ รูปแบบ คือ (๑) หากบุคคลได้รับข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ ไม่ต้องตีความความหมายของคำ สามารถปรึกษาและแจ้งทนายความเพื่อดำเนินคดีต่อไป (๒) หากบุคคลได้รับข้อความที่ไม่อาจสื่อความหมายได้โดยตรง ต้องอาศัยการตีความความหมายของคำ ลักษณะเช่นนี้จะดำเนินคดีไม่ได้ สามารถดำเนินการได้ คือ การกด Report ข้อความบน Platform ต่าง ๆ เพราะสื่อสังคมออนไลน์ Facebook และ Twitter มีกฎว่าหากข้อความใดก่อให้เกิดความเกลียดชังกันสามารถกด Report ได้^๒

ดังนั้น ประสบการณ์ของบุคคลผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารสะดวกขึ้น แต่โอกาสที่ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ต้องใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม คือ ต้องมีทักษะในการต่อรองหรือมีทักษะในการป้องกันตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญ

แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการจัดการอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมีผลกระทบที่รุนแรงต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของผู้ถูกคุกคามทางเพศ นอกจากนี้ ยังสร้างผลกระทบต่อการฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ถูกคุกคามในระยะยาว ดังนั้น ควรมีระบบการช่วยเหลือผู้ถูกระทำหรือผู้ถูกคุกคาม และครอบครัวของผู้ถูกระทำด้วย ควรมีช่องทางการร้องเรียนให้มากขึ้น เพื่อรองรับกับสภาพปัญหาที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการบูรณาการร่วมกันเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์แล้วจะส่งผลทำให้สามารถลดปัญหาดังกล่าวให้มีปริมาณน้อยลงได้

---

^๒ เรื่องเดียวกัน.

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นางสาวภคมน หนูนอนันต์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

นางสาวจิตรگان เจียรตระกูล
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย
ผู้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการฉบับนี้ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จาก นางสาวภคมน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน ในฐานะผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) โดยมี นางสาวจิตรگان เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้สัมภาษณ์ และมีคณะข้าราชการกลุ่มงานกฎหมาย ๒ เข้าร่วมสังเกตการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญตามประเด็นการสัมภาษณ์สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นคำถามจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ท่านเห็นด้วยกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... หรือไม่ อย่างไร

นางสาวภคมน หนูนอนันต์ : เหตุผลสำคัญประการหนึ่งในการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สืบเนื่องมาจากข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศที่ได้รับทราบจากการสำรวจโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยประสบปัญหาการคุกคามทางเพศอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อสถานการณ์ดังกล่าว คือ การที่ผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศ ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่ดำเนินการแจ้งความ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ การนิยามความหมายของการคุกคามทางเพศยังครอบคลุมไปถึงรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกระทำทางวาจา มิใช่เพียงการกระทำทางกายภาพเท่านั้น อีกทั้งยังรวมถึงปรากฏการณ์การคุกคามทางเพศในบริบทของสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยเหตุนี้ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทนิยามของการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เพื่อให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๒. ท่านเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นใดที่เกี่ยวข้องอีกบ้าง หรือไม่ อย่างไร

นางสาวภคมน หนูนอนันต์ : ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา แบ่งออกเป็น ๕ ประเด็น ดังนี้

๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คุกคามทางเพศ” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๙))

๒) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการเพื่อความปลอดภัยเพื่อกำหนดให้คำสั่งดเว้นการกระทำการเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยอีกวิธีการหนึ่ง (เพิ่มมาตรา ๓๙ (๖))

๓) เพิ่มกรณีที่ศาลมีอำนาจกำหนดคำสั่งดเว้นการกระทำการ (เพิ่มมาตรา ๔๑/๑)

๔) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศเพื่อเพิ่มพินิจฐานการคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา ๒๗๙/๑ และมาตรา ๒๗๙/๒)

๕) แก้ไขเพิ่มเติมความผิดลหุโทษเพื่อเพิ่มอัตราโทษกรณีความผิดที่กระทำต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคามหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ หรือการกระทำนั้นได้กระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

ดังนั้น หากมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ในประเด็นดังกล่าวจะมีนัยสำคัญต่อการแก้ไขปัญหการคุกคามทางเพศที่ปรากฏในโครงสร้างทางสังคม โดยสามารถจัดการปัญหาดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง และในอนาคตข้างหน้าทุกภาคส่วนในสังคมควรได้มีการระดมความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการช่วยกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศต่อไป

๓. การตราพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

นางสาวกมลน หนูอนันต์ : การตราพระราชบัญญัตินี้ หากได้รับการแก้ไขกฎหมายเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศ การคุกคามทางเพศด้วยวาจา การคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ และเรื่องการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นด้วย โดยกฎหมายให้ความสำคัญทั้งต่อการกระทำและเจตนาของผู้กระทำ ส่งผลให้หากมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อันพึงมีต่อประเทศชาติและประชาชน โดยนอกจากจะเป็นการปรับปรุงกรอบกฎหมายให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมให้สังคมเกิดความตระหนักรู้ในประเด็นการคุกคามทางเพศ และปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเอง อันจะนำไปสู่การร่วมกันกำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ประเด็นคำถามจากการอภิปรายในชั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. ท่านมีความคิดเห็นว่า ควรมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศให้มีความชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร

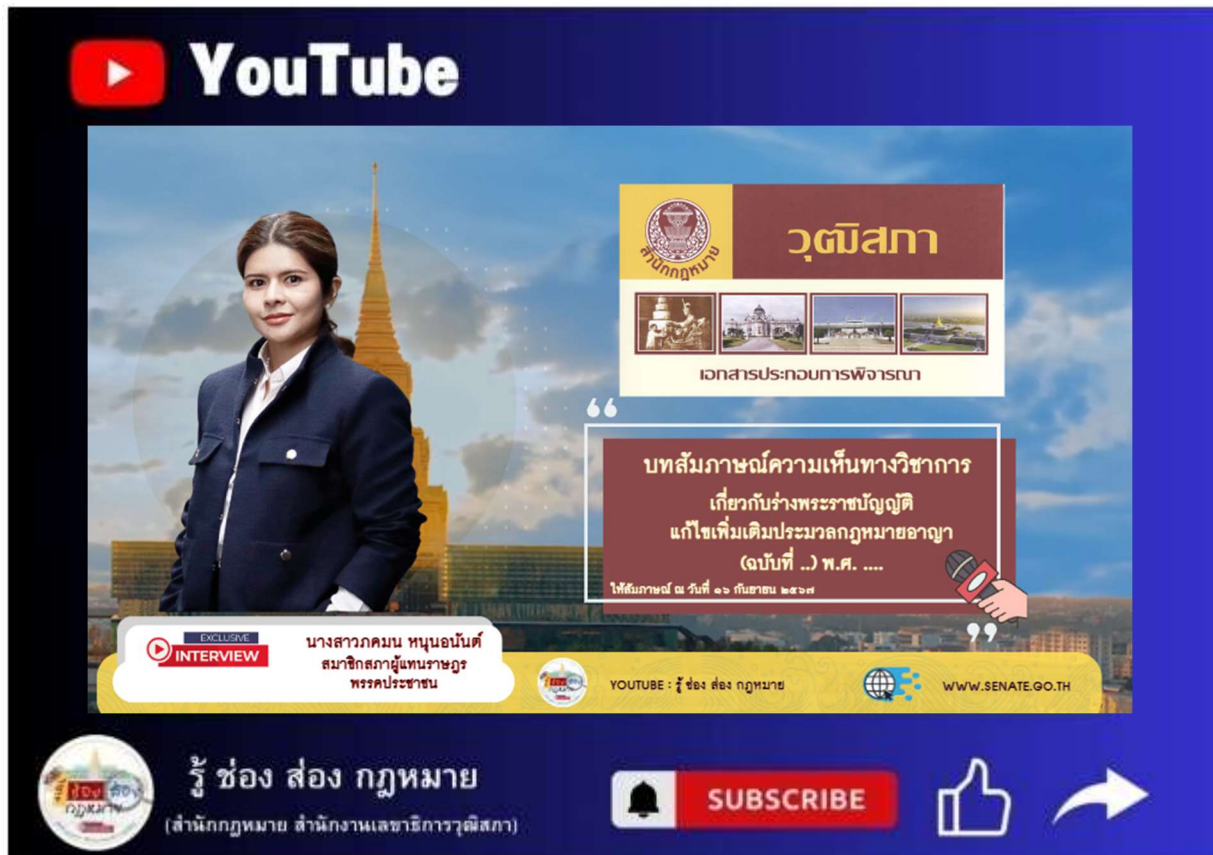
นางสาวกมลน หนูอนันต์ : การบัญญัติกฎหมายพึงให้ความสำคัญกับการกำหนดบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้มีความชัดเจนและครอบคลุม อีกทั้งควรระบุงบประกอบความผิดฐานคุกคามทางเพศอย่างละเอียดและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อลดความคลุมเครือในการตีความบทบัญญัติของกฎหมาย และป้องกันการบังคับใช้กฎหมายที่อาจคลาดเคลื่อนไปจากเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมาย อันอาจนำไปสู่การตีความที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคลหรือองค์กร

๒. ท่านมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ ควรได้รับการแก้ไข หรือไม่ อย่างไร

นางสาวกมลน หนูอนันต์ : ปัญหาการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์จะมีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ควรได้รับการแก้ไขโดยต้องปรับให้มีบทลงโทษที่มากขึ้น เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถนำไปสู่การสร้างเสริมความรุนแรงทางเพศ

๓. ประเด็นอื่น ๆ ที่ท่านมีความประสงค์จะให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

นางสาวกมลน หนูอนันต์ : ขอเรียนเชิญท่านสมาชิกวุฒิสภา ตลอดจนทุกคนที่ให้ความสนใจในการรับชมการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นปัญหาการคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของการใช้วาจาในการสื่อสารระหว่างบุคคล พึงพิจารณาว่าถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารอาจมีนัยยะของการคุกคามทางเพศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของผู้ถูกรกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น ๆ นอกจากนี้ การตระหนักรู้ในประเด็นดังกล่าวจะนำไปสู่การสร้างบรรทัดฐานทางสังคมที่เคารพสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคมประชาธิปไตยที่มีความเท่าเทียมและเป็นธรรม

Scan QR Code รับชมการสัมภาษณ์

นางสาวกมลน หนูนอนันต์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ความยาว ๑๐.๐๕ นาที)

หมายเหตุ : เนื้อหาการสัมภาษณ์ที่ปรากฏในวิดีโอคลิป อาจมีความแตกต่างจากข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) ซึ่งเกิดจากกระบวนการตรวจสอบเนื้อหาทางวิชาการในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) เพื่อให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ หรือกระชับมากยิ่งขึ้น

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย
ผู้สัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการฉบับนี้ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) โดยมี นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้สัมภาษณ์ และมีคณะข้าราชการกลุ่มงานกฎหมาย ๒ เข้าร่วมสังเกตการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญตามประเด็นการสัมภาษณ์สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นคำถามจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ท่านเห็นด้วยกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... หรือไม่ อย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีการเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒ ท่าน คือ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ เป็นร่างหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง ซึ่งมีประเด็นแก้ไขที่สำคัญเกี่ยวกับบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) และ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยนางสาวกณณ หนูอ่อนนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน ซึ่งขณะเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ยังคงมีสถานะภาพเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล ซึ่งมีประเด็นแก้ไขที่สำคัญเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เป็นประเด็นการแก้ไขหลัก

ในส่วนของการแก้ไขบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๘) ในปัจจุบันบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น แต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศหรือสิ่งอื่นใดของผู้กระทำหรือของผู้อื่นล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่นหรือของผู้กระทำ” กล่าวคือ นอกจากการล่วงล้ำ โดยการใช้อวัยวะเพศแล้ว การล่วงล้ำโดยใช้สิ่งอื่นใด ให้ถือว่าเป็นการกระทำชำเรา ในประเด็นดังกล่าวนี้ไม่เห็นด้วยเนื่องจากถือว่าเป็นการนำเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานอนาจาร โดยการใช้สิ่งอื่นใดล่วงล้ำอวัยวะเพศ ตามมาตรา ๒๗๘ วรรคสอง มารวมไว้ในบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” ตามมาตรา ๑ (๑๘) โดยให้ทั้งสองการกระทำดังกล่าวเทียบเท่ากัน และมีได้ช่วยยกระดับของความเท่าเทียมทางเพศ แต่เป็นการลดระดับของการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ตามมาตรา ๒๗๖ ซึ่งทั้งสองฐานความผิดดังกล่าวมีบทลงโทษเท่ากัน และต่างเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ แต่ความแตกต่างมีเพียงชื่อของฐานความผิด ประกอบกับที่ผ่านมาได้มีการแก้ไขบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” เป็นการปรับเปลี่ยนหลักการกลับไปกลับมาหลายครั้ง เช่นเดียวกันกับในครั้งนี้นี้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น ไม่ให้สังคมเกิดความสับสน จึงเห็นควรแบ่งการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา โดยการใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศ และความผิดฐานอนาจาร โดยการใช้สิ่งอื่นใดล่วงล้ำอวัยวะเพศ เป็น ๒ รูปแบบเช่นเดียวกับในปัจจุบัน และเป็นไปในทำนองเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสหราชอาณาจักร

นอกจากนี้ คำนิยามของการกระทำชำเราตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ยังสามารถตีความได้ว่าเป็นการกระทำที่ใช้อวัยวะเพศของตนเองกระทำต่ออวัยวะเพศของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาประมวลกฎหมายอาญาไม่มีการกำหนดบทนิยามคำว่า “อวัยวะเพศหญิง” ให้มีความชัดเจน และเป็นการกำหนดจากมุมมองของเพศชาย โดยคำพิพากษาศาลฎีกา วางหลักไว้ว่า อวัยวะเพศหญิง ตามมาตรา ๑ (๑๘) หมายถึง ช่องสังวาส หรือช่องคลอด (Vagina) เท่านั้น แต่ในทางการแพทย์ การกำหนดบทนิยามของอวัยวะเพศหญิงไม่ได้มีเฉพาะช่องคลอด แต่ประกอบด้วยโครงสร้างของอวัยวะเพศหญิงส่วนอื่น ๆ ด้วย เช่น อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Vulva) ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ด้านนอก

ของอวัยวะเพศหญิง ช่องคลอด (Vagina) แคมใหญ่ (Labia Majora) แคมเล็ก (Labia Minora) อีกทั้งหากเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศสกอตแลนด์ และประเทศฟินแลนด์ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “อวัยวะเพศหญิง” หมายถึง มีได้มีเฉพาะช่องคลอด (Vagina) แต่รวมถึงอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Vulva) ด้วย จึงควรกำหนดบทนิยาม คำว่า “อวัยวะเพศหญิง” ให้รวมถึงอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก (Vulva) และอวัยวะเพศหญิงของผู้มีความหลากหลายทางเพศด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครองปกป้องสิทธิของผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศอย่างแท้จริง รวมทั้งในการยกระดับของการคุกคามทางเพศ มาตรา ๓๔๗ วรรคสอง ซึ่งเป็นความผิดในภาค ๓ ละหุโทษ ให้เป็นความผิดในภาค ๒ ความผิด ซึ่งจะมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป ของร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๒ ฉบับมีข้อสังเกตว่าในการกำหนดอัตราโทษมีความไม่ชัดเจน กำกวม และมีความสับสน ทางภาษา อาทิ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย นางสาวกมลน หนูอ่อนนันต์ ตามร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๗๙/๑ กระทำการคุกคามทางเพศโดยการสัมผัสทางร่างกาย กำหนดให้เป็นการกระทำการคุกคามทางเพศ ในข้อเท็จจริงการสัมผัสทางร่างกายควรเป็นการกระทำความผิดฐานอนาจาร และแนวทางที่เหมาะสมในการที่จะทำให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศลดจำนวนลง คือ การเพิ่มมาตรการในเรื่องความปลอดภัย โดยให้ผู้ถูกกระทำสามารถมีคำขอให้ศาลมีคำสั่ง ให้ผู้ที่กระทำการคุกคามทางเพศมิให้ติดต่อสื่อสารหรือเข้าใกล้กับผู้ถูกกระทำ

๒. ท่านเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นใดอีกบ้างหรือไม่ อย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี : ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้สมควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการกำหนดบทนิยามคำว่า “อวัยวะเพศ” และเพิ่มมาตรการเรื่องความปลอดภัย

๓. การตราพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี : การตราพระราชบัญญัตินี้ หากได้รับการแก้ไขกฎหมายในประเด็นการกำหนดคำนิยามคำว่าอวัยวะเพศ และเพิ่มมาตรการเรื่องความปลอดภัย จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติและประชาชน เพราะทำให้กลุ่มคนที่เปราะบางซึ่งเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง ผู้ชาย หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศที่แปลงเพศ ได้รับการคุ้มครองปกป้องจากสังคมและบุคคลเหล่านั้นจะมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

ประเด็นคำถามจากการอภิปรายในชั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. ท่านมีความคิดเห็นว่า ควรมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” และกำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศให้มีความชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี : ควรมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้มีความหมายชัดเจนขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมา คำพิพากษาศาลฎีกาเคยมีการวางหลักไว้ว่าการกระทำชำเรา ตามมาตรา ๑ (๑๘) คำว่า “ล่วงล้ำ” หมายความว่าล่วงเกิน เช่น การใช้มือจับอวัยวะเพศ โดยไม่มีการสอดใส่ และบทนิยาม คำว่า “กระทำอนาจาร” หมายความว่า ไม่ต้องมีการสัมผัส โดยการมองได้กระโปรงถือเป็นการกระทำอนาจารแล้ว ซึ่งการตีความเช่นนี้ทำให้การกระทำอนาจารและการคุกคามทางเพศ

มีความซ้ำซ้อนกัน โดยที่บทกำหนดโทษของทั้งสองฐานความผิดมีความแตกต่างกัน จึงควรกำหนดบทนิยาม คำว่า “การคุกคามทางเพศ” และคำว่า “กระทำอนาจาร” ให้มีความชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๒. ท่านมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ ควรได้รับการแก้ไข หรือไม่ อย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธณกรณ์ บุญมี : ปัญหาการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ ควรได้รับการแก้ไข เพราะหากเปรียบเทียบกับกรคุกคามทางเพศในลักษณะคุกคามทางเพศต่อหน้า เป็นการกระทำโดยตรงระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกรกระทำ แต่ปัญหาการคุกคามทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์ ผู้เข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์สามารถส่งต่อการคุกคามทางเพศผ่านไปหลายช่องทาง และสามารถส่งต่อไปยังผู้เข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์จำนวนมาก จึงเป็นปัญหาสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายมีการกำหนดบทลงโทษขั้นต่ำแล้ว แต่เห็นควรมีการกำหนดบทลงโทษขั้นสูงสุดด้วย

๓. ประเด็นอื่น ๆ ที่ท่านมีความประสงค์จะให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธณกรณ์ บุญมี : ไม่มีความประสงค์จะให้สัมภาษณ์เพิ่มเติม

Scan QR Code รับชมการสัมภาษณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณกรณ์ บุญมี
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(ความยาว ๑๙.๐๐ นาที)

หมายเหตุ : เนื้อหาการสัมภาษณ์ที่ปรากฏในวิดีโอคลิป อาจมีความแตกต่างจากข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) ซึ่งเกิดจากกระบวนการตรวจสอบเนื้อหาทางวิชาการในเอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) เพื่อให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ หรือกระชับมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

- : สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๗๘๕๖ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- : รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นางสาวภคมน หนูนอนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- : ประมวลกฎหมายอาญา

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=Y1SYU>

(โปรดแตะที่ URL)

“การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา”

“มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้”

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๑)

ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๕๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๕

